Влада—Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 191 (441) ◆ Середа, 7 жовтня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

ДРУЖБІ МІЦНІТИ

Коротким, але важливим за своїми результатами був проведений 5 жовтня офіційний візит у Болгарію Президента України Леоніда Кравчука, який перебував тут на запрошення глави болгарської держави Желю Желева.

Перебування високого українського гостя в болгарській столиці тривало всього близько 7 годин. Президенти двох держав провели переговори — спочатку сам на сам, а потім у складі представницьких делегацій. Центральною подією візиту було підписання договору про дружні відносини і співробітництво між двома країнами.

Цього ж дня Президент України Леонід Кравчук повернувся до Києва.

Нарешті домовилися

Президенти російського та українського Союзів промисловців та підприємців Аркадій Вольський та Василь Євтухов підписали договір про співробітництво.

Документ передбачає розширення взаємних зв'язків між господарськими суб'єктами обох держав, підтримку у сфері діяльності Союзів в області економічної політики та стабілізації господарських зв'язків.

Один з пунктів договору передбачає також оприлюднення фактів політичного та іншого дискримінаційного тиску, що перешкоджає розвиткові економічних зв'язків між підприємствами Росії та України.

КИЇВ: НА МАЙДАНІ НЕЗАЛЕЖНОСТІ — ЗНОВУ НАМЕТИ

А ще поки що в чохлах. Принаймні вчора ввечері міліція не дозволила молодим людям розбити тут наметове містечко. Поява на центральній площі Києва сотні студентів, мабуть, і означає початок акції протесту, про яку прогресивні молодіжні організації України попереджали. У Зверненні Союзу Українського Студентства (СУС) до громадян країни поряд із закликом «в разі необхідності здатися й до громадянської непокори з 6 жовтня 1992 року» студенти висувають ряд вимог: негайний вихід України з СНД; прийняття Закону про вибори парламенту на багатопартійній основі та проведення їх весною 1993 року; створення уряду народної довіри.

Ситуацію, що склалася на столичному майдані Незалежності, вчора ввечері заступник голови СУС Михайло Конафоцький прокоментував як «святкування річниці студентської революції 1990 року». Плануються мітинги, концерти. Як довго триватиме це «святкування», — пояснили сусівці, — залежить не від них.

Передплата-93

«Голос України» — газета Верховної Ради України, виходить п'ять разів на тиждень обсягом удвічі більшим, ніж будь-яка з українських газет, 16 сторінок і при цьому коштує:

на рік — 480 крб.

на півроку — 240 крб.

на квартал — 120 крб.

на місяць — 40 крб.

«Голос України» виходить українською (індекс 60955) та російською (індекс 60997) мовами, має додатки мовами національних меншин.

Дещо про передплату, лотерею та їх спонсорів читайте на 4-й стор.

КОЛИ ВІДЛІТАЮТЬ ДЕРЕВА

Тільки-но вони ще стояли буйнолисті та пишні, у зеленому вітті хмеліли від сонця солов'ї, аж ось якось раптово пожухли барви і дерева разом з птахами зібралися в політ.

Вони відлітають, скидаючи на землю золоті листочки, а з ними відлітають і наші діти. В дорослий світ, де головними є турботи про хліб насущний, де не до казок. Ми учимо їх жити і виживати. Ми торочимо їм за ціни, гроші, роботу.

А вони нам — за журавликів, кумедного зайчика і за золоту печальну королівну, яка ходить під нашими вікнами.

— Невже ви її не бачите? — дивуються діти, — Це ж осінь. Осінь...

Фото Олександра ШУСТА. Наталя ДЗЮБЕНКО.

ЗАВЕРШИЛИСЯ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Днями в Києві перебувала делегація США на чолі із заступником державного секретаря Френком Уізнером. До її складу входили високопоставлені працівники державного департаменту, міністерств оборони і енергетики, Об'єднаного комітету начальників штабів, Ради національної безпеки, Агентства з контролю над озброєннями та роззброєнням та ЦРУ.

Мета візиту — обговорити з українською стороною широке коло питань роззброєння і міжнародної безпеки, реалізації оборонних угод у галузі контролю над озброєннями, зокрема, ратифікації Договору про скорочення і обмеження стратегічних наступальних озброєнь. У переговорах з цих питань брала участь делегація України, очолювана головою Національного комітету з питань роззброєння, заступником міністра закордонних справ України Борисом Тарасюком. Під час консультацій американські експерти зустрілися з керівниками і представниками Міністерства машинобудування, військово-промислового комплексу і конверсії України, Національного космічного агентства, відповідальними працівниками МЗС, Міністерства оборони і Головного штабу Збройних Сил України, Служби безпеки, Державного комітету з питань науки і технологій.

Френк Уізнер мав розмови з керівником зовнішньополітичної служби Президента України Антоном Бутейком, першим заступником міністра оборони Іваном Біжаном і зустрівся з групою депутатів Верховної Ради України.

Продиктовано в номер

Меджліс оголосив загальну мобілізацію

З самого ранку до Верховної Ради Криму почали з'їзджатися з усіх кінців півострова кримські татари. На 12 годину дня їх було близько 4—5 тисяч. Доведені до відчаю кримські татари кинулися штурмувати будинок Верховної Ради. У вікна полетіли брили каміння, розбиті вікна на двох поверхах. Міліція на перших порах не втручалась, але через деякий час з даху Верховної Ради полетіло каміння, яким поранено близько 30 кримських татар, деяких дуже серйозно. Пролунали три постріли, одному з кримських татар прострілили руку.

Після цього вони попрямували на площу імені Леніна. Перед ними виступив помічник прокурора Республіки Крим Андрій Бєлан. Він сказав, що всі заарештовані 1 жовтня будуть випущені і через три години їх привезуть на цю площу.

Слово взяв голова Меджлісу кримськотатарського народу Мустафа Джемілєв. Він повідомив, що у зв'язку з подіями останньої години перервано надзвичайне засідання Меджлісу: «Основні наші вимоги на нинішньому етапі — негайне звільнення всіх заарештованих, притягнення до кримінальної відповідальності керівників і виконавців кривавої акції в селі Красний Рай». Джемілєв оголосив загальну мобілізацію, «готовність наших співвітчизників до самооборони. В усіх місцях проживання кримських татар будуть створюватися загони самооборони». Припиняється призов до Збройних Сил України. Всі кримські татари, які відбувають військову службу поза територією Криму, повинні негайно повертатися сюди. Мустафа Джемілєв сказав, що залежно від розвитку подій будуть вживатися й інші заходи. Серед них він назвав перекриття залізниць: «Ми паралізуємо тут повністю рух. Тим силам, які розраховували, що можна справитися з невеликим чисельно народом, доведеться переконатися що це не так, що вони помилялися».

Потім була передана інформація Меджлісу про те, що, як повідомили з Києва, керівництво України стривожене ситуацією, що склалася, і сповнене рішучості притягти до відповідальності організаторів кривавої бойні. Також було сказано, що до Криму вилетів заступник Генерального прокурора України з дуже широкими повноваженнями, аж до арешту головних організаторів погрому 1 жовтня.

На стихійному багатотисячному мітингу було також повідомлено, що Меджліс кримськотатарського народу налагодив тісний контакт з Конфедерацією гірських народів, Татарстаном, Азербайджаном.

(Інші матеріали на кримську тематику читайте на 3-й стор.).

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств»

Верховна Рада України **постановляє:**

В статтю 4 Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 24, ст. 348; № 38, ст. 562) внести такі зміни:

частину четверту виключити;

частину п'яту і шосту вважати відповідно частинами четвертою і п'ятою.

Президент України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
18 вересня 1992 року

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про введення в дію Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств» з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України, Фонду державного майна України здійснювати приватизацію майна державних підприємств згідно з чинним законодавством і Державною програмою приватизації майна державних підприємств. При здійсненні приватизації забезпечити реалізацію права громадян України на застосування приватизаційних паперів.

3. Кабінету Міністрів України, Фонду державного майна України та комісіям Верховної Ради України здійснити заходи щодо систематичного роз'яснення громадянам України державної політики приватизації та механізмів її здійснення.

Голова Верховної Ради України
І. ПЛЮЩ

м. Київ,
18 вересня 1992 року

Віце-канцлер Австрії у Львові

ЛЬВІВ, 5. (Кор. УКРІНФОРМ Мирон Павлюст). Протягом двох днів у Львові з візитом перебувала урядова делегація Австрії на чолі з віце-канцлером, міністром науки і досліджень доктором Ергардом Бузеком. Її приїзд був пов'язаний з відкриттям при Західному науковому центрі АН України філії Австрійського інституту східної та південно-східної Європи.

З нагоди цієї події відбулася зустріч вчених двох країн. Державний радник, народний депутат України академік Ігор Юхновський і голова президії інституту доктор Арнольд Зуппан обмінялися привітаннями і відзначили, що створення філії дасть змогу науковцям плідно співпрацювати в найрізноманітніших галузях.

Віце-канцлер мав розмову з представником Президента на Львівщині Степаном Давимукою.

Пишемо нову Конституцію України

НОТАТКИ ВЧЕНОГО НА ПОЛЯХ ПРОЕКТУ

Іншим прикладом є застосування терміну «підпорядкування» в характеристиці відносин громадянського суспільства і держави (ст. 64) і встановлення як одного із загальних положень конституційного ладу права громадян «чинити опір кожному, хто намагатиметься протиправно ліквідувати демократичний конституційний лад» (ст. 9). Такі конструкції застосовані, наприклад, у США, де відоме теорії й практиці поняття «прайвесі» (право «бути залишеним у спокої») трактується як засіб «не дозволити державі сісти народові на шию» (суддя У. Дуглас), а права людини сприймаються як «права проти суспільства в особі держави та її службових осіб» (Л. Хенкін). Наша буденна, та й наукова свідомість з урахуванням історичних і сучасних умов призводить до аналогічних міркувань до оточоження етатизму як визнання єдино можливої на території країни державної влади, що володіє суверенним верховенством, з тоталітаризмом як загальним одержавленням усіх сторін суспільного й особистого життя. При цьому громадянське суспільство, яке дійсно мислиться як асоціація людей, що протистоїть державі, їхній соціальний дім, не відрізняється від суспільства, для якого держава — публічно-правова форма політичної влади, конституйована цим суспільством і тому є такою, що може втручатися в його життя (пор. ст. 65). Ці міркування лише здаються теоретичними. Вони мають суто практичний сенс, коли йдеться про авторитет і легітимність влади, самоврядування і кеpане самоправство, право людини на співучасть в управлінні державою та спробах держави перекласти свої обов'язки на громадян тощо.

До загальних зауважень належать також рекомендації щодо уніфікації понять, які використовуються в проекті, з вилученням або максимальним обмеженням оціночних понять. У цьому відношенні «Україна» має вживатися лише тоді, коли йдеться одночасно про суспільство і державу, в інших випадках слід говорити про «державу», «суспільство» або «громадянське суспільство» (пор.: ст. ст. 37, 89, 93, 99, 104, 135, 13, 190 та ін.); поняття «населення» слід відрізняти від територіальних колективів — «громада» (ст. 105, 107, 108, 110 та ін.).

2. ПРАВА Й СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА

Висунення на перший план людини й громадянина є особливістю проекту Конституції. Основою конституційної будови оголошується принцип пріоритету прав і свобод людини і громадянина, перед яким держава несе відповідальність (ст. 2).

Незважаючи на високу оцінку цього розділу, потенціал вдосконалення тут не вичерпано. Зокрема, главу 4 слід почати з відтворення ст. 11.1 Міжнародного Пакту про економічні, соціальні й культурні права (1966 р.): «Громадяни мають право на достатній життєвий рівень, безупинне поліпшення умов життя, соціальну захищеність». З цього ж Пакту (ст. 7) до ст. 35 проекту слід включити право на рівні можливості просування по роботі на вищі сходинки, виходячи виключно з трудового стажу та кваліфікації».

Тлумачення частин І й ІІ ст. 13 і ст. 3, 11 Закону від 25 червня 1992 року «Про національні меншини в Україні» дає підстави для нової формули першої фрази: «Людина має право на національне самовизначення в порядку, встановленому законом, на збереження й захист своєї національної приналежності». В частині ІІІ цієї статті необхідно відтворити ст. 6 Закону від 25 червня 1992 року: «Держава гарантує всім національним меншинам право на національно-культурну автономію: використання й навчання рідною мовою чи вивчення рідної мови в державних навчальних закладах або через національні культурні товариства, розвиток національних культурних традицій, використання національної символіки, святкування національних свят, сповідування своєї релігії, задоволення потреб у літературі, мистецтві, засобах масової інформації, створення національних культурних та учбових закладів і будь-яку іншу діяльність, що не суперечить чинному законодавству».

Частину ІІ ст. 15, виходячи з чинного законодавства та міжнародно-правових норм, слід, на мій погляд, сформулювати так: «Громадянин України не може одночасно мати громадянство іншої держави, за винятком випадків, встановлених Законом про громадянство України».

Конституційне положення ст. 2 про відповідальність держави перед людиною конкретизується ст. 50, яка встановлює право кожної людини реагувати на порушення його прав, і ст. 58, яка передбачає можливість оскарження в судовому порядку дій органів державної адміністрації місцевого і регіонального самоврядування, громадських об'єднань, їх службових осіб. Юридична логіка цих правоположень вимагає звернення до невідомого нашій літературі й практиці суб'єктивного публічного права людини як можливості в порядку праводомагання ініціювати відповідальність держави аж до реалізації деполітизованої юридичної формули: «Громадянин А. проти держави». В цьому зв'язку необхідно, визначаючи конституційну юстицію, особливості предметів ведення, компетенції і процедури Конституційного Суду, в ст. 58 частини ІІІ передбачити можливість притягнення посадових осіб до відповідальності в порядку конституційного судочинства. Водночас необхідно закріпити право громадянина за власною ініціативою «запустити» механізм захисту своїх прав і свобод, тому другу фразу частини ІІ ст. 50 почати словами: «Людина має право ініціативно й самостійно законними способами...» і далі за текстом.

Таке вирішення певною мірою знімає зауваження деяких зарубіжних експертів про необхідність відмовитися від деталізації в Конституції окремих прав і вилучення так званих «позитивних» прав людини й громадянина (право на працю, на житло тощо), судовий захист яких становить значну складність, особливо за прямої дії Конституції.

3. ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО Й ДЕРЖАВА

Проект виходить з того, що створюється Конституція держави й суспільства. Це в цілому послідовно відображено в розділі проекту, що аналізується, і заслуговує підтримки. Проте деякі норми вимагають уточнення.

Зокрема, з урахуванням сказаного про відносини суспільства й держави слід закріпити в ст. 64 обов'язок держави служити громадянському суспільству, а в ст. 65 — невтручання в права людини, що діє в правовільному просторі, в ст. 66 — соціальну спрямованість підприємництва. Статтю 68 необхідно уточнити. До фрази «Земля може перебувати в публічній власності і приватній власності» слід додати: «громадян України».

Не позбавлена ілюзій стаття 83, у якій записано, що будь-які порушення екологічних стандартів тягнуть кримінальну відповідальність.

У ст. 85 доцільно закріпити можливість подружжя укладати майнові операції.

Вимагає доповнення і ст. 88. У ній необхідно закріпити обов'язки дітей стосовно батьків.

Пропоную уточнення і до глави 12. Зокрема, слід закріпити обов'язок держави забезпечити безперервність освіти (частина ІІ ст. 91), умови для перепідготовки, підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, їх атестації (ст. 92). Виходячи з того, що держава встановлює певні стандарти в галузі освіти (ст. 91), нелогічним є визнання автономії за всіма науковими установами та учбовими закладами (ст. 90).

Глава 13 має бути доповнена положеннями про релігійні організації.

4. ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ

Однією із складних і дискусійних є проблема державного устрою, розв'язати яку робиться спроба в главі «Територіальний устрій». Хоча вже перше речення ст. 104 визначає саме державний, а не територіальний устрій: «Україна є унітарною державою...» і вказані в ній принципи стосуються державного устрою, де територія — це насамперед просторова межа дії держави.

У проекті пропонувався федеративний варіант державного устрою, німецькі експерти навіть назвали його універсальним та ідеальним для демократичної правової держави. Не можна ігнорувати також реальні тенденції до різного ступеня федералізації, автономізації територій і прагнення до їх законодавчого закріплення (проекти Законів «Про угорський автономний округ», «Про спеціальну самоврядну адміністративну територію Закарпаття», «Про спеціальну економічну зону в м. Одесі» та ін.), конституювання на території України Республіки Крим, нарешті, про «федералістську революцію, що охопила весь світ» (Д. Слазар за сучасної переоцінки федералістських цінностей, уявлень про реальний зміст унітаризму — федералізму — конфедералізму — конституційної децентралізації, світовий досвід унітарного устрою держави з адміністративною автономією територій (з 13 сучасних держав, побудованих на цьому принципі, лише одна — федеративна).

Аналіз цих фактів, що діють у реальних умовах окремих країн, дає підстави для відмови від федеративного устрою держави і конституювання національних адміністративно-територіальних одиниць, які можуть призвести до небезпечного в сучасній ситуації в Україні ефекту «балканізації» (ланцюгової реакції безперервного територіального дроблення) або «ліванізації» (національно-«паспортизації» населення метою забезпечення представництва в державних органах). Оптимальний варіант для України в історично зримому майбутньому — унітарна децентралізована держава з автономією — Республікою Крим, що необхідно закріпити в ст. 104.

Таке рішення вимагає реконструкції територіального поділу, відмови від двох з половиною десятків областей, що механічно сприймають внаслідок дії Закону від 26 березня 1992 року (про місцеве й регіональне самоврядування) принципи регіональної політики; конституювання 4—6 регіонів, що реально склалися (економічно, демографічно, культурологічно тощо), (наприклад, Центрально-Український, Донецький, Причорноморський, Західний); конституційне визнання територіальних колективів як соціальну основу територіального устрою. Державний устрій має бути побудований на таких засадах: оптимальний керованості держави, устрій якої включає Республіку Крим, регіони, територіальні одиниці, самоврядні території; на території функціонує більш як один територіальний колектив (інші колективи з власними інтересами асоціюються в територіальному колективі); територією керує не тільки один уряд; центральна влада діє лише через регіональні структури.

Якщо законодавець сприйме наведені докази, то розділ, що аналізується, доведеться повністю переробити, починаючи з найменування (замість «Територіальний» — «Державний устрій») і завершуючи підготовкою конституційного Закону (або його концепції) про державний та територіальний устрій України.

Марк ОРЗИХ,
доктор юридичних наук.

(Закінчення буде).

Продовження. Початок в № 189.

Кримська проблема

Громадянська злагода — понад усе

Після приведення Конституції Республіки Крим у відповідність до Конституції та законодавства України обстановка на півострові трохи стабілізувалася. Оголосив про саморозпуск Республіканський рух Криму. Лише в самотині кілька десятків осіб похилого віку збираються щодня з антиукраїнськими гаслами у сквері біля ВР Криму, щоб «вирішити» кримські проблеми.

І відрадно, що ще один відчутний крок до стабілізації обстановки на півострові зробив другий Конгрес депутатів усіх рівнів «За мир, демократію і громадянську злагоду», який пройшов 3 жовтня у Сімферополі.

Народний депутат України Сергій Куніцин та народний депутат Республіки Крим Юрій Комов поінформували делегатів Конгресу про хід роботи сесій Верховних Рад України та Республіки Крим. Підкреслювалася необхідність орієнтуватися на економічні зв'язки з країнами близького та далекого зарубіжжя. Пропонувалося вивести Конгрес за межі депутатського корпусу з тим, щоб дана організація змогла під своїм девізом об'єднати якомога більше кримчан. Але в ході тривалої дискусії вирішено винести це питання на третій конгрес, який планується скликати ще цього року.

У прийнятій резолюції зазначається, що «спроби силового тиску на народних депутатів Криму з боку різних політичних угруповань, які прагнуть і далі мусирувати ідею «незалежності Криму», є фактором, що дестабілізує політичну та міжнаціональну ситуацію в Криму, створює умови для виникнення громадянських конфліктів». Конгрес вважає недоцільним у нинішній кризовій ситуації проведення президентських виборів у Криму і виступає проти негайних перевиборів Рад усіх рівнів, однак стверджує, що назріла необхідність реорганізації органів державної влади і прийняття закону про вибори.

Делегати Конгресу своїм першочерговим завданням вважають збереження миру і міжнаціональної злагоди, політичної стабільності на території Республіки Крим, збереження існуючого статусу Криму як невід'ємної частини України, відзначають, що «дотримання цих принципів є необхідним і обов'язковим гарантом для подолання економічної кризи, забезпечення належного життєвого рівня населення Криму».

Конгрес розглянув також питання «Про проблеми військовослужбовців у Криму». Як відзначили командир Кримського армійського корпусу генерал-лейтенант Віктор Палій та командуючий ВМС України контр-адмірал Борис Кожин, військова служба на півострові офіцерів, прапорщиків, мічманів, солдатів та матросів проходить нормально. Практично всі військовослужбовці корпусу присягнули Україні. Трохи складніше з цим на флоті, але вже те, що 95 відсотків професорсько-викладацького складу двох севастопольських військово-морських училищ, ряд бойових підрозділів склали присягу на вірність народові України, свідчить про серйозні наміри чорноморських моряків служити нашій незалежній державі. Виступаючі акцентували увагу на повільному вирішенні соціальних проблем військовослужбовців, на невлаштованому побуті тощо.

Питанням підприємництва у Криму присвятив доповідь президент концерну «Крим — Континенталь» Юрій Колесников. Приватизація, наукова концепція економічного розвитку — ось складові частини виведення народного господарства із кризи. вірний шлях підвищення життєвого рівня та добробуту жителів півострова. Депутати вирішили сприяти створенню правової бази для проведення економічних реформ. Конгрес вважає, що основним завданням у діяльності господарських органів повинно стати вирішення продовольчої проблеми, для чого необхідно провести зміни в структурі сільськогосподарського виробництва на основі наукових рекомендацій.

КРИМСЬКІ ТАТАРИ НАСТРОЄНІ РІШУЧЕ

...Вмикається відеосистема і на екрані відтворюються страшні кадри. Важко, надзвичайно важко повірити, що все це творилося в наші дні — 1 жовтня 1992 року на благодатній кримській землі.

Журналісти, які прийшли 5 жовтня на прес-конференцію до Меджлісу кримськотатарського народу, на власні очі побачили, з якою нечуваною жорстокістю діяли загони міліції та ЗМОПу. І мимоволі думаєш: звідки це у них, звідки стільки цинізму і злоби у цих юнаків до народу, який нічого поганого не зробив їм? Бачимо кримських татар з розсіченими головами, поламаними ногами, руками... А їх б'ють знову й знову.

Під час демонстрації відеоролика одна з очевидців розбійницького нападу на тимчасовий табір Наджі Тухтарова втратила свідомість. Вже після прес-конференції яка, до речі, тривала дві години. Наджі сказала журналістам, що таке побачити вдруге — вище її сил. Тухтарова розповідає, що її рідного брата, Делявера Тухтарова мало не вбили. Він зараз в лікарні, лежить, не встає. Болять нирки, печінка, тобто ті органи, по яких його били найбільше.

Голова Меджлісу кримськотатарського народу Мустафа Джемілєв, члени Меджлісу детально розповідають про події того страшного ранку 1 жовтня в селі Красний Рай, поблизу Алушти. Кримськотатарська журналістка Ліля Буджурова доводить до своїх колег, що зараз 28 кримських татар перебувають в ув'язненні. 26 з них у важкому стані. Їм терміново потрібна медична допомога. Мустафа Джемілєв сказав, що з 6 жовтня починається безперервне пікетування кримськими татарами Верховної Ради Криму. Основні вимоги: випустити заарештованих і надати їм термінову медичну допомогу, притягнути до відповідальності винних у злодіянні у Красному Раї і насамперед голову Кримської адміністрації Миколу Багрова, за наказом якого чинилося беззаконня. На запитання, чи в змозі Меджліс контролювати ситуацію, Джемілєв відповів: «Так, ми будемо контролювати». Журналісти запитали, як розуміти слова із тексту заяви президії Меджлісу про можливу мобілізацію і про можливе введення надзвичайного стану. Джемілєв відповів: «Це не значить, що ми введемо в Крим щось на взірець «ГКЧП», але ми настроєні на крайні заходи. Власне, все вирішить Меджліс кримськотатарського народу, позачергове надзвичайне засідання якого відбудеться 6 жовтня. Скажу тільки, що доти, доки проблеми кримськотатарського народу не будуть вирішені, стабільності в Криму не буде». Відзначалось, що зараз у Києві перебуває заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу, голова Організації кримськотатарського національного Руху (ОКНР) Рефат Чубаров, який прагне ввійти в контакт з керівництвом України, так що все залежатиме від підсумків переговорів. Джемілєв зауважив: «Нам необхідно знати позицію України, чи збирається вона вирішувати наші питання... Якщо ні, то ми прискоримо».

6 жовтня з раннього ранку кримські татари на заклик Меджлісу та ОКНР стали прибувати до Сімферополя з різних кінців Криму. На десяту годину їх зібралося біля Верховної Ради близько 700 чоловік. Розповсюджується звернення Центральної ради ОКНР «До жителів Криму». У ньому, зокрема, говориться: «Ось уже близько 48 років кримськотатарський народ веде боротьбу за повернення на свою Батьківщину і повне відновлення прав. Ми втратили в тій тяжкій боротьбі з комуністичним режимом тисячі й тисячі співгромадян.

...Озирніться навколо і ви побачите в яких умовах опинились десятки тисяч сімей, які повернулися на свою Батьківщину... Власті Криму різними способами протидіють їх поверненню й влаштуванню. Виділені Україною кошти розбазарюються. Особливу протидію кримські татари зустрічають з поверненням у південно-бережні райони, де вони до депортації 1944 року становили більшість населення... Три місяці очікування біля села Красний Рай виявилися безрезультатними. Алуштинський міськвиконком відхилив усі прохання і пропозиції кримських татар. До речі, у багатьох з тих, хто чекав знайти розуміння в керівників Алуштинського міськвиконкому, ще збереглися власні будинки, з яких їх виселили 18 травня 1944 року. Але вони не пішли вимагати повернення своїх будинків, а вирішили на полі будувати нові».

ЦР ОКНР закликає всіх кримчан об'єднати зусилля й зупинити свавілля кримських властей над безпорадними людьми, підкреслює, що «єдиним шансом «коричнево-червоним» зберегти свою владу в Криму є стравлення жителів Криму різних національностей. Нам нічого ділити, їм є що втрачати!»

Звернення закінчується словами: «Ми закликаємо всіх чесних людей Криму надати підтримку нашим акціям протесту. Не один проти одного, а разом проти свавілля! Ні — червоним фашистам в Криму!»

До Верховної Ради Криму кримські татари все прибувають і прибувають...

А в цей час в місці, яке не розголошується, при закритих дверях відбувається надзвичайне позачергове засідання Меджлісу кримськотатарського народу.

Олександр ПІЛАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

Суб'єктивна думка спецкора

ПЕРЕМОГЛИ ПРАГМАТИКИ

Аналіз політичної ситуації

Події на дев'ятій сесії Верховної Ради Республіки Крим 24—25 вересня цього року здаються, на перший погляд, парадоксальними і суперечливими. Спершу кримські депутати приймають закони про державну символіку і проголошують державним прапором своєї республіки майже традиційний російський «триколор»: синьо-біло-червоний. Наступного дня схвалюють закон про приведення власного законодавства і Конституції у відповідність до законодавства і Конституції України. І хоча «російські мотиви» відчутні і в цьому документі (російська мова визнана не тільки державною нарівні з українською та кримськотатарською, а й офіційною мовою діловодства), він новою статтею принципово залишає Крим автономною складовою частиною України, яку не можна ніколи і нікому передавати без згоди ВР України і Криму. Мало того, обмежує коло питань, які можна виносити на всекримські референдуми, отже, в Криму стає неможливим проведення референдумів про його незалежність. Зафіксовано й те, що громадянин Криму є одночасно й громадянином України і навпаки.

Однак з іншого боку такі рішення є цілком закономірними, бо абсолютно адекватно відбивають і розстановку політичних сил у Криму, і їх політичну забарвленість та теоретично-ідеологічну орієнтацію.

Сьогодні в Криму чітко визначені кілька політичних центрів зі своїми власними ідеологічними засадами. По-перше, відверто шовіністичні проросійські: Республіканський рух Криму (РРК), «Російське товариство», новостворений «Всекримський рух виборців» тощо. Цей центр має з різними відхиленнями, розбіжностями і варіаціями чітку спрямованість — незважаючи ні на що, перетворити Крим або в повністю незалежну державу, або в частину Росії. При цьому ігнорується економічна недоцільність такого кроку, громадська думка, повною мірою до цього не готова, міжнародне законодавство, яке безапеляційно визнає принцип непорушності кордонів, тощо.

По-друге, формально безпартійна колишня комуністична партійна і господарська номенклатура, яка реально стоїть при владі. Збереження влади в максимально можливому обсязі — головна мета цих політиків, бо тільки ця обставина дасть реальні важелі для особистого збагачення, коли почнеться приватизація. Вони — більшість у парламенті Криму, і їм невигідний вихід Криму з України саме через зазначену причину.

По-третє, об'єднання «Демократичний Крим» та Всекримський конгрес депутатів усіх рівнів «За міжнаціональну злагоду й громадянський мир». Це люди загальнодемократичної, ліберальної і ліберально-демократичної орієнтації, які чітко взяли курс на політичний центризм і оголосили, що вони є опозицією існуючій владі, а за політичних опонентів мають шовіністичний РРК і, на їх думку, націоналістичний Народний Рух України.

Окремою політичною силою є кримськотатарський національно-визвольний рух, але він сьогодні недостатньо сильний, щоб впливати на політику автономії. Чисельний (понад 30 тисяч чоловік) і досить впливовий серед певної частини населення нещодавно відновлений Союз комуністів Криму. Серйозні політики від нього нині відхрещуються. І є ще нечисленні і, на жаль, практично невпливові проукраїнські організації: комітет «Крим з Україною», регіональні кримські організації українських політичних і громадських формувань.

Головною ж особливістю політичної боротьби в Криму сьогодні є її прагматичність як економічна, так і політична. Вона й обумовила перемогу коаліції політиків-прагматиків, у якій об'єдналися представники правлячої номенклатури півострова і «Демократичний Крим». Перші вже мають владу, а отже, матимуть і власність. Другі чітко й однозначно грунтують свої політичні переконання на усвідомленні економічної недоцільності від'єднання Криму від України. За останні понад 30 років після приєднання півострова до України він фактично на дві третини, а то й більше, інтегрувався всіма галузями в економіку України, і переорієнтація на російський народногосподарський комплекс за умов загальної кризи буде тривалою і призведе тільки до одного: ще більшого сповзання в кризу і погіршення життя людей. Люди ж можуть не стерпіти, а це вже політична нестабільність, можливий соціальний вибух і суцільний хаос. Для розумних далекоглядних політиків це найнесприятливіший вихід із становища. Враховує ця коаліція політиків-прагматиків і менталітет переважної більшості кримчан: а саме прагнення до збереження спокою і стабільності на півострові і несприйнятливість до будь-якої крайньої ідеології (неважливо — проросійської чи проукраїнської), яка може їх порушити. Крім того, «Демократичний Крим» взяв курс на ринкові перетворення і загальну демократію, за допомогою яких хоче прийти до влади.

Отже, сьогодні в Криму перемогли прагматики. І коли кримський парламент остаточно приведе законодавство й Конституцію Криму у відповідність із аналогічними актами України, то чинним стане український Закон про розмежування повноважень між органами державлади й управління України і Криму від 30 червня 1992 року і визначиться певний порядок відносин між ними. Збереження нового статус-кво значною мірою залежатиме від України і грунтуватиметься на все тій же економічній недоцільності від'єднання. І головним для України завжди залишатиметься усунення будь-якої можливості провокування антиукраїнських і антиросійських настроїв у Криму. Звичайно, сепаратистські настрої періодично спалахуватимуть під різними личинами. Свідченням цього є й остання заява одного з лідерів РРК Вадима Мордашова. Він повідомив, що цей РРК саморозпускається і у своїй абревіатурі змінює слово «республіканський» на «російськомовний». Від цього політична суть РРК, на жаль, не змінюється, але насправді ситуацію визначатимуть економіка, а отже, й добробут людей. Прикладів такого розвитку подій у світі чимало, досить пригадати Квебек, Шотландію, Країну Басків в Іспанії чи деякі штати в Індії. Головне — щоб не довелося вводити на півострів війська чи перекривати воду або електроенергію...

Володимир СКАЧКО.

Справи військові

ХТО ОЧОЛИТЬ ОБ'ЄДНАНИЙ ЧОРНОМОРСЬКИЙ ФЛОТ?

Як стало відомо із достовірних джерел, 30 вересня міністр оборони Росії Павло Грачов підписав наказ про призначення адмірала Ігоря Касатонова першим заступником Головнокомандуючого ВМФ Росії. Цей наказ був доведений до відома Касатонова під час його перебування з 30 вересня по 2 жовтня в Новоросійську і зустрічей з Головкомом ВМФ Росії адміралом Феліксом Громовим.

Ті ж джерела стверджують, що є дві кандидатури, які будуть представлені на посаду командуючого об'єднаним Чорноморським флотом. Це начальник штабу Тихоокеанського флоту віце-адмірал Калабін і колишній перший заступник командуючого Чорноморським флотом віце-адмірал Клітний.

Командуючого об'єднаним Чорноморським флотом мають призначити Президенти України та Росії.

Олександр ПІЛАТ.
Крим.

Телеграфним рядком з Донецька

ВТРАТИ ВОСЕНИ РАХУЮТЬ

З початку року в області в страйках узяли участь близько 1370 підприємств, організацій і закладів. Усього — близько 98 тисяч донечан. Втрати робочого часу від страйків склали 332,2 тисячі людино-днів. Переводити це на гроші, пробачте, не хочеться.

ХОРОМИ ЗАМІСТЬ РІПКИ

Близько 10 відсотків ділянок садівничих товариств Донецька не освоюються. Забувши про сади й городи, більшість власників споруджують 2—3-поверхові хороми. І це тоді, коли черга серед соціально незахищених верств населення на надіп земельних ділянок уже перевалила за 6 тисяч.

УНІВЕРСИТЕТ КРАЩЕ

Право акредитуватися на звання технічного університету отримав найстаріший в Україні політехнічний інститут — Донецький. Новий статус має вплинути і на зміст навчання — вводяться курси психології, соціології, іноземних мов тощо.

У ГРЕКІВ УСЕ БУДЕ

В одній із місцевих шкіл Слов'янська відкрито першу недільну грецьку школу. В недалекому майбутньому представники слов'янської організації Союзу греків в Україні спорудять тут свій будинок, куди і перейде тимчасовий «квартирант» — їхня школа.

Юрій ДОЦЕНКО.

Передплата-93

«Голос України» проводить для своїх передплатників-93 лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари: автомобіль, телевізори, холодильники, пилососи, інша дефіцитна побутова техніка. І ВСЕ ЦЕ ЗАВДЯКИ НАШИМ ГЕНЕРАЛЬНИМ СПОНСОРАМ:

8. Луцькому автомобільному заводу (автомобіль ЛуАЗ-969М «Волинянка»).

9. Львівському концерну «Електрон» (телевізори «Електрон»).

10. Мелітопольському ВО «Старт» (пральні машини «Таврія»).

11. Харківському ВО «Комунар» (телевізори «Берізка»).

12. Луцькому підшипниковому заводові (універсальні деревообробні верстати).

13. Харківському тракторному заводу ім. С. Орджонікідзе (міні-трактор — Т-012).

14. Київській фірмі «Реле-маркетинг» (міні-пилососи, фени, дзвінки із секретом «Аргус»).

15. Харківському ВО «Завод ім. Малишева» (мотоцикл ЗИМ-350).

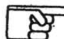
16. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів).

17. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).

18. Київському «Інженерному центру ЛТД» (імпортне канцелярське приладдя).

19. Кіровоградське ВО «Червона зірка» (автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка», СМ-2, кінна сівалка СКК-12).

20. Костопільська фабрика «Мрія» (комплекти постільної білизни).

21. ____________________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;

ДОМАШНЮ АДРЕСУ;

НОМЕР КВИТАНЦІЇ;

НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розиграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

Наша лотерея: представляємо спонсорів

РИНОК ХАЛТУРИ НЕ ТЕРПИТЬ

На початку лютого кіровоградців, мов грім серед ясного неба, приголомшила звістка: «Зупинилася «Червона зірка»!» Тобто, зупинилося найстаріше і найбільше в місті підприємство, з яким пов'язана доля п'ятої частини жителів обласного центру. Ще наприкінці грудня виробничє об'єднання мало на рахунку понад 50 мільйонів карбованців і раптом, після лібералізації цін, повний банкрут! І все ж, за короткий час вдалося вирватися з тенет боргів, запрацювати з прибутком. Наш кореспондент спробував вивідати секрети нелегкого входження в ринок у генерального директора підприємства Василя **ГУТНИКА**.

— Василю Миколайовичу, як же вдалося знову запалити «зірку»?

— А вона, скажу вам, і не гасла. Те, що з 11 лютого зупинилися цехи і робітники пішли в неоплачувану відпустку, — не що інше, як воля самого трудового колективу. Якби цього не зробили, пропали б. Адміністрація, начальники цехів, служби забезпечення у відпустку не пішли, а наполегливо шукали вихід із скрутного становища. Налагоджували нові зв'язки з постачальниками, змінювали асортимент продукції.

— Що ж допомогло вийти із тупикової ситуації? Адже основна ваша продукція — сівалки, а їх, як мені відомо, колгоспи перестали брати через дороженечу.

— Нас порятували товари широкого вжитку, випуск нетрадиційної для об'єднання техніки. Ніби передбачаючи нинішню кризу, за них взялися серйозно ще два роки тому. Погляньте: протягом місяця замість 5 тисяч виготовляємо ледве тисячу сівалок, а ось у грошовому перерахунку ми обсягів виробництва не зменшили. Навіть «плюсуємо», випускаючи техніку і товари щомісяця на 220—240 мільйонів карбованців. Лише навантажувач ПФ-0,5 дає нам по 90 мільйонів. А ще ж пральна машина «Зірочка», культиватори, автопричепи, різноманітні вироби з пластмас...

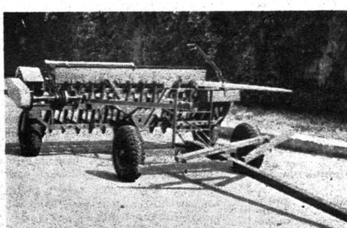
— У зв'язку з новими умовами, певне, довелося змінити як стратегію, так і тактику виробництва?

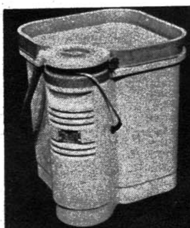
— Звичайно. Саме життя змусило негайно переорієнтовуватися з абстрактного плану на потреби конкретного споживача. Раніше було просто: поставили на конвеєр кілька моделей сівалок і «клепали» їх із року в рік, не турбуючись особливо, чи надійно вони служать, чи відповідають вимогам часу. Нині «стук-грюк» не пройде. Ринок халтури не терпить, прогориш відразу. Тому треба робити все добротно, надійно, чітко орієнтуючись, що потрібно сьогодні або завтра споживачеві. Через це і перебудували виробництво за схемою: у січні—травні випускаємо більше сівалок і культиваторів; у червні—липні — акцент на навантажувач ПФ-0,5; у серпні—вересні — знову на перше місце сівалки, а ще — приставки для збирання соняшнику, крупорушки, інша переробна техніка.

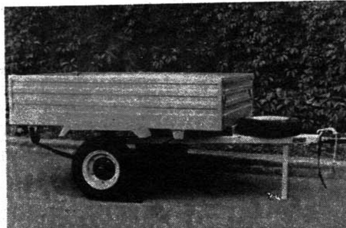
— Що, крім згаданих сівалок, культиваторів, навантажувачів, пральної машини, можна ще придбати?

— Важко навіть перерахувати. Назву найголовніше. Вантажний візок для легкової машини, який виготовляємо по 400 штук щомісяця. Фермери «з руками відривають» малогабаритні сівалки. Їм готуємо також універсальний навантажувач на базі трактора Т-40. Запропонуємо кінну сівалку, яка користується великим попитом у Білорусі та Прибалтиці. Освоїли дефіцитну соєву сівалку, працюємо над устаткуванням для переробки сої. Незабаром піде у виробництво побутовий пилосос. Виготовляємо насіннєочисні машини, по-народному крупорушки, які за зміну дають півтонни гречаної, пшоняної, горохової, ячмінної та пшеничної крупи. Коротше, є у нас спеціальна програма освоєння нової техніки, яка чітко зорієнтована на сьогоднішні й завтрашні потреби ринку. Хто хоче з нами співробітничати, будь ласка, звертайтеся за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. Медведєва, 1. Телефони для довідок: 27-84-04, 27-83-09. Телетайп 282118, «Звезда». Факс 2-36-36.

Розмову вів
Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

І ВСЕ — В ОДНІЙ ГАЗЕТІ

«Голос України» — це єдина у нас газета, яка своєчасно і систематично публікує нормативні акти. Для мене як для юриста це дуже важливо. На мій погляд, цю газету повинна передплатити кожна сім'я і, безумовно, кожний юрист в Україні для особистого користування. Бо це найнадійніший спосіб не пропустити виходу в світ жодного нового закону. Не думайте, що тільки закони приваблюють мене у вашій газеті. Ні. На її сторінках знаходжу різні точки зору на різні проблеми, цікаві й гумористичні віршовані та прозаїчні публікації, а також статті про культуру та історію України. Газета має цінність і для ділових людей, бо вона систематично публікує рекламу та оголошення.

З повагою
Ю. ХРАПКО.
Полтава.

ХОЧУ ВИГРАТИ УКРАЇНСЬКУ ВИШИВАНКУ

Газету «Голос України» я передплачую з першого дня її виходу в світ і читаю з великою цікавістю. Незважаючи на те, що трохи дорогувато, я передплатив її на наступний рік. Думаю, що залишиться вона у мене єдиною і вірною до кінця життя. Бо це газета, яка висвітлює всі сторони життя нашої багатостраждальної України. І з ким би я не завів розмову, всім рекомендую передплатити цю газету.

А. КРАВЕЦЬ,
інвалід війни 2-ї групи, ветеран фінської і Великої Вітчизняної воєн, ветеран праці.
Київ.

НЕХАЙ БОГ БЕРЕЖЕ...

Буду відвертою: «Голос України» я передплатила, щоб навчитися правильно розмовляти і писати українською мовою. Повинна зауважити, що перші номери газети, як на мене, були якісь сухі, дуже заполітизовані. Сама не помітила, коли я захопилася нею, правдиві інформації відкрили мені очі. Газета стала мені необхідною. Я зрозуміла, що майже нічого не знала про Україну, про її народ. Спасибі вам! Нехай Бог береже вас, наш «Голос» і нашу Україну!

Віра МИХАЙЛОВА.
Лісові Гринівці
Хмельницького району
Хмельницької області.

Прецедент

Аргум
і фак
кула

Дехто схильни
подію сплановані
має на меті роз
сі міжнаціональ
Як на мене, то
офіційних висно
розпочатого Ж
відділом внутрі
А сталося ось
пори у напівпі
школи проходил
кого товарист
культури «Русь».
нилися двері, д
шло п'ятеро м
мовчки на
ніх. Оста оч
ся. В хід пішли
ки, а й палиці,
що потрапляло
ку. Дехто одер
Кількісна перев
вариства дала
бити напад.
Група з мілі
лефонували стр
будинку, прибу
як усе скінчил
один постріл в
Мабуть, для то
чити своє прибу
Наступного д
цей інцидент
Випало ти,
ке: «Пра но
врізали по ба
На увазі, безум
давній випадок,
вчинили погром
крайової орган
ного Руху. Ал
про помсту зн
лослівне не
скаже слі о.
жу сказати ві
прикро, що в
гом майже дво
уживалися люд
національносте
І до чого ми
хід, як головні
демо пускати

Георгій
Одеса.

Ситуація

ПІК
ПІКРУ

Спершу бі
СНБУ в Д
влаштували п
світа», «Мем
громадські о
магаючи розп
го складу служ
сумнозвісні
і триває пере
комислячих».
були й пр
місцевих жур
«розхвалюють
вдозміненого
стояло прізв
редактора о
Рад «Собор»
рика.
А наступно
хайло Скорик
рина разом і
вали Дніпро
равління СН
притягти до
України, вчо
тів, підполко
ценка і В. За
М. Скорик
подію так:
«Ідеологічно
неслухняних
фарбувалися
не активіста
мократичних
віть не сумні
міром, П. П
ний до вище
ання СНБУ
організаціям

НЕ
Дніпропет

Передплата-93

16. Харківському колективно-виробничо-торговельному підприємству «Епос» (відрізи тканин для пальт і жіночих костюмів).

17. Хмельницькому виробничому об'єднанню «Новатор» (автомобільні приймачі, магнітоли, зарядні пристрої).

18. Київському «Інженерному центру ЛТД» (імпортне канцелярське приладдя).

19. Кіровоградське ВО «Червона зірка» (автомобільний вантажний візок, пральна машина «Зірочка», СМ-2, кінна сівалка СКК-12).

20. Костопільська фабрика «Мрія» (комплекти постільної білизни).

21. ____________________

Шановні добродії!

Під час передплатної кампанії у жовтні — листопаді тут може міститися і назва вашої фірми чи підприємства. Пропозиції по телефонах 446-72-63, 441-89-95.

Друзі, ви станете учасниками розіграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «Голос України» на рік. Затим надсилаєте до редакції листівку, де вказуєте:

ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ;

ДОМАШНЮ АДРЕСУ;

НОМЕР КВИТАНЦІЇ;

НОМЕР ПОШТОВОГО ВІДДІЛЕННЯ, ЯКЕ ОФОРМИЛО ПЕРЕДПЛАТУ.

Розіграш лотереї у січні 1993 року. Щасти вам!

ПуАЗ-969М лектрон»). «Таврія»). »). і дерево- кідзе (мі- оси, фени, (мотоцикл

рів

НЕ ТЕРПИТЬ

пустку не во шука- стано- али нові льниками, ент про- ого вийти ии? Ад- продукція мені ві- перестали нечу. ли това- , випуск об'єднан- ередбача- , за них е два ро- : протя- 5 тисяч тисячу сі- овому пе- ів вироб- . Навіть кючи те- сяця на в карбо- антажувач 90 міль- альна ма- культива- різнома- тмас... овими умо-

вами, певне, довелося змінити як стратегію, так і тактику виробництва?

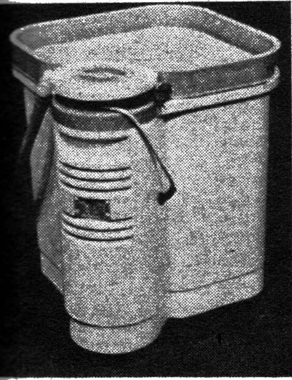
— Звичайно. Саме життя змусило негайно переорієнтовуватися з абстрактного плану на потреби конкретного споживача. Раніше було просто: поставили на конвеєр кілька моделей сівалок і «клепали» їх із року в рік, не турбуючись особливо, чи надійно вони служать, чи відповідають вимогам часу. Нині «стук-грюк» не пройде. Ринок халтури не терпить, прогориш відразу. Тому треба робити все добротно, надійно, чітко орієнтуючись, що потрібно сьогодні або завтра споживачеві. Через це і перебудували виробництво за схемою: у січні—травні випускаємо більше сівалок і культиваторів; у червні—липні — акцент на навантажувач ПФ-0,5; у серпні—вересні — знову на перше місце сівалки, а ще — приставки для збирання соняшнику, крупорушки, інша переробна техніка.

— Що, крім згаданих сівалок, культиваторів, навантажувачів, пральної машини, можна ще придбати?

— Важко навіть перерахувати. Назву найголовніше. Вантажний візок для легкової машини який виготовляємо по 400 штук щомісяця. Фермери «з руками відривають» малогабаритні сівалки. Їм готуємо також універсальний навантажувач на базі трактора Т-40. Запропонуємо кінну сівалку, яка користується великим попитом у Білорусі та Прибалтиці. Освоїли дефіцитну соєву сівалку, працюємо над устаткуванням для переробки сої. Незабаром піде у виробництво побутовий пилосос. Виготовляємо насіннєочисні машини, по-народному крупорушки, які за зміну дають півтонни гречаної, пшоняної, горохової, ячмінної та пшеничної крупи. Коротше, є у нас спеціальна програма освоєння нової техніки, яка чітко зорієнтована на сьогоднішні й завтрашні потреби ринку. Хто хоче з нами співробітничати, будь ласка, звертайтеся за адресою: 316050, м. Кіровоград, вул. Медведєва, 1. Телефони для довідок: 27-84-04, 27-83-09. Телетайп 282118, «Звезда». Факс 2-36-36.

Розмову вів **Микола ВОЛОК.**

Кіровоград.

віршова- лікації, а льтуру та азета має их людей, но публі- ошення. повагою РАПКО.

И

країни» шого дня ю з вели- езважаючи

на те, що трохи дорогувато, я передплатив її на наступний рік. Думаю, що залишиться вона у мене єдиною і вірною до кінця життя. Бо це газета, яка висвітлює всі сторони життя нашої багатостраждальної України. І з ким би я не завів розмову, всім рекомендую передплатити цю газету.

А. КРАВЕЦЬ,
інвалід війни 2-ї групи, ветеран фінської і Великої Вітчизняної воєн, ветеран праці.

Київ.

НЕХАЙ БОГ БЕРЕЖЕ...

Буду відвертою: «Голос України» я передплатила, щоб навчитися правильно розмовляти і писати українською мовою. Повинна зауважити, що перші номери газети, як на мене, були якісь сухі, дуже заполітизовані. Сама не помітила, коли я захопилася нею, правдиві інформації відкрили мені очі. Газета стала мені необхідною. Я зрозуміла, що майже нічого не знала про Україну, про її народ. Спасибі вам! Нехай Бог береже вас, наш «Голос» і нашу Україну!

Віра МИХАЙЛОВА.
Лісові Гринівці Хмельницького району Хмельницької області.

Прецедент

Аргументи і факти — кулаки

Дехто схильний вважати цю подію сплановано акцією, що має на меті розпалити в Одесі міжнаціональну ворожнечу. Як на мене, то слід зачекати офіційних висновків слідства, розпочатого Жовтневим райвідділом внутрішніх справ.

А сталося ось що. Вечірньої пори у напівпідвалі недільної школи проходили збори міського товариства російської культури «Русь». Раптом розчинилися двері, до кімнати ввійшло п'ятеро молодиків, які мовчки на[illegible]лися на [illegible]сутніх. Остан[illegible]очали в[illegible]атися. В хід пішли не лише кулаки, а й палиці, стільці, все, що потрапляло під гарячу руку. Дехто одержав поранення. Кількісна перевага членів товариства дала можливість відбити напад.

Група з міліції, куди зателефонували стривожені жителі будинку, прибула після того, як усе скінчилося. Правда, один постріл вона зробила. Мабуть, для того, щоб засвідчити своє прибуття.

Наступного дня розмов про цей інцидент було немало. Випало [illegible]ти, на жал[illegible] та[illegible]: «Пра[illegible]но зроби[illegible], що врізали по зубах. Помстилися!» На увазі, безумовно, мався недавній випадок, коли невідомі вчинили погром у приміщенні крайової організації Народного Руху. Але звинувачення про помсту знову ж таки голослівне [illegible] нехай св[illegible] пово скаже сл[illegible]. Єдине, [illegible] можу сказати від себе: дуже прикро, що в місті, де протягом майже двох століть мирно уживалися люди ста з лишком національностей, отаке сталося. І до чого ми дійдемо, коли в хід, як головні аргументи, будемо пускати кулаки?

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Ситуація

ПІКЕТИ ПІКІРУЮТЬСЯ

Спершу біля приміщення СНБУ в Дніпропетровську влаштували пікет Рух, «Просвіта», «Меморіал» та інші громадські об'єднання, вимагаючи розпуску нинішнього складу служби, де «живуть сумнозвісні традиції КДБ і триває переслідування інакомислячих». На плакатах були й прізвища окремих місцевих журналістів, котрі «розхвалюють діяльність псевдозміненого КДБ». Першим стояло прізвище заступника редактора обласної газети Рад «Собор» Михайла Скорика.

А наступного дня вже Михайло Скорик та Тетяна Чуприна разом із дітьми пікетували Дніпропетровське управління СНБУ, вимагаючи притягти до суду «ворогів України, вчорашніх кадебістів, підполковників П. Проценка і В. Закору».

М. Скорик прокоментував подію так: ті, хто раніше «ідеологічно перевиховував неслухняних», спритно перефарбувалися й стали мало не активістами місцевих демократичних сил. Скорик навіть не сумнівається, що приміром, П. Проценко причетний до вищезгаданого пікетування СНБУ демократичними організаціями.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

НОВІ РЕАЛІЇ «НОВОЇ

Неординарною подією назвав на прес-конференції лідер «Нової України» Володимир Філенко відставку уряду парламентським шляхом. Але заявив при цьому, що при владі залишилися старі структури. Він висловив надію, що новий уряд — хай навіть його формуватимуть старі структури старими методами — буде оглядатися на парламент, «який ще не зовсім парламент», але став уже силою, яка змусить з собою рахуватися. Причину радикалізації Верховної Ради України «Нова Україна» бачить у створенні коаліції «Нової України — новий парламент» і розпочатій кампанії за розпуск Верховної Ради.

Про позицію Голови Верховної Ради Івана Плюща В. Філенко висловився так: «Чому б нам не повірити в те, що Голову Верховної Ради хвилюють питання:

В партіях і рухах

чому не йдуть реформи?» В. Філенко заявив при цьому, що реформаторське крило «партії влади» сьогодні посилилося і зімкнулося з частиною опозиції. Тому «Нова Україна» — за умови, що новий уряд буде формуватися як уряд реформ — підтримає його.

Як далі заявив В. Філенко, Президенту сьогодні не вдалося створити базу з частини демократів та апарату під уряд старого зразка. Є спроби, сказав він, залишити на посту прем'єр-міністра В. Симоненка, якого підтримують Президент і торговельно-біржова команда і заявив, що це не та кандидатура, яка спроможна провести в Україні реформи. Інша команда, повідомив В. Філенко, промисловців-практиків, має власну кандидатуру — Ле му. Ця команда В. Філенко, ринку.

Про кандида прем'єра В. Фі вився так: було боротися за в м'єра, не маючи влади. Але з п го «Нова Укр підтримати, об'є значиться сьо засідання Ради раїни».

Що стосується (з ним пишуча стає до всіх і має, врешті-ре якусь закінче виходу з еконо строфи, вдало не має. Має л антикризових те ходів, розроблен вим. Таку поз

Фотофакт

У Миколаєві відкрито унікальний культурний і духовний центр — шахову школу. Розташована вона чи не в наймальовничішому місці — на Флотському бульварі. Справа — монументальна постать адмірала Макарова, зліва, ближче до мосту через річку Інгул,— романтична білоколонна альтанка. Шаховий клуб — посередині, в старовинному особняку.

Такого заклад не зна Тут н платне!

Миколаїв.

Так і живемо

ФАРБУЮТЬ І ЖИВИХ, І МЕРТ

Прилуцький міський народний суд не виніс ніякого вироку голові міськрайонної організації Руху Віктору Лабазову, який у День незалежності написав на пам'ятнику В. Леніну «Кат України». «У його вчинку не було хуліганських дій, порушення громадського порядку, — прокоментував народний суддя Іван Нощенко.— Він просто виконав волю міського віче».

Незважаючи на це, суд, а вірніше самосуд, все ж таки відбувся. Група ортодоксальних бабусь, захищаючи свого любимого вождя, вилила на В. Лабазова банку фарби.

Пристрасті довкола Леніна в Прилуках не вщухають. Щотижня його пам'ятник обписується, обливається фарбою. Справа вже дійшла до того, що сесія міської Ради вирішила провести референдум щодо знесення пам'ятника. Подібна ситуація склалася і в Чернігові, Борзні, багатьох інших містечках області.

У прадавньому Любечі півроку Ленін стояв без голови. І ось недавно він «оглавлений» селищною Радою за 10 тисяч карбован

— Я обурен ням, — каже де ної Ради Юр

— Пам'ятник н історичної цінн час поряд проп ця Полуботка. Т було б направит її реставрацію?

Представник України в обла Мельничук вд розпорядження застарілої сим м'ятників мо мистецтва, зняті

Що почім

КОВБАСНІ СУВЕНІРИ

На думку жителів закарпатського краю, значна кількість харчів осідає в сумках іноземців, які безперешкодно вивозять їх за кордон. Так, лише до Ужгорода щодня курсують кілька автобусів із Словаччини, часто гостюють громадяни Угорщини та Румунії. Як правило, перший маршрут туристів пролягає не до історичних пам'яток, а до ринку, де за «чорними» цінами збувається валюта (крона — 8 — 10 купонів, форинт — 3,7 — 4 купони). Одержавши майже за безцінь українські ерзацгроші, гості масово скуповують на ринках і в магазинах м'ясо, ковбасні вироби, вершкове масло, овочі, фрукти, товари народного споживання. Зрозуміло, що за вигідного обміну наші ціни їх зовсім не лякають. Тенденція скуповування продуктів загрожуюче зростає, а наші митниці чомусь проявляють лібералізм.

Представник Президента на Закарпатті М. Крайло видав розпорядження щодо посилення контролю за незаконним вивезенням товарів за межі республіки, ще раз нагадавши про персональну відповідальність начальників митниць. У разі невиконання цих вимог до останніх буде вжито суворих заходів. Та чи допоможе розпорядження наповнити споживчий кошик наших громадян?

Микола ГОРВАТ.

Ужгород.

Коротко

ВІДЛІТАЮТЬ Д
Місцеві газет мили читачів, щ ня рівненську Рівненщини лиш лишилися серед

Рівне.

ПАРК ШАХЕРІ
Без приватно Сумської місько ного парку. Пр об'єктів індустр яка має намір в бованців.

Суми.

НЕЧЕСТИВЦІ В
У селах Григ ну чиїсь сатанин честивцями вкр ліє тощо.

Хмельницька

...НТИ
...И —
...КИ

...вважати цю ...акцією, що ...и в Оде... ...ворожнечу. ...д зачекати ...слідства, ...невим рай... ...справ. ...Вечірньої ...недільної ...бори міс... ...російської ...том розчи... ...мнати вай... ...диків, які ...на сут... ...лише кула... ...льці, все, ...гарячу ру... ...поранення. ...членів, то... ...ливість від...

...куди зате... ...жені жителі ...після того, ...Правда, ...зробила. ...щоб засвід...

...розмов про ...немало. ...ж... та... ...роби... що ...омститися!» ...мався не... ...ли невідомі ...приміщенні ...Народ... ...вивчення ...ж таки го... ...пово... ...мо... ...бе: дуже ...де протя... ...ти мирно ...з лишком ...е сталося. ...мо, коли в ...ументи, бу... ...ти?

...ОТНЮК.

...И
...ТЬСЯ

...риміщення ...петровську ...Рух, «Про... ...» та інші ...ння, ви... ...нинішньо... ...е «живуть ...ції КДБ ...вання іна... ...плакатах ...а окремих ...тів, котрі ...ьність псе... ...». Першим ...аступника ...ої газети ...айла Ско...

...я вже Ми... ...етяна Чуп... ...м пікету... ...ське уп... ...вимагаючи ...«ворогів ...их кадебіс... ...в П. Про...

...коментував ...то раніше ...евиховував ...нто пере... ...али мало ...исових де... ...Скорик на... ...я, що при... ...рочитати ...ого пікету... ...ратичними

Микола ...ОРЕНКО.

НОВІ РЕАЛІЇ «НОВОЇ УКРАЇНИ»

В партіях і рухах

Неординарною подією назвав на прес-конференції лідер «Нової України» Володимир Філенко відставку уряду парламентським шляхом. Але заявив при цьому, що при владі залишилися старі структури. Він висловив надію, що новий уряд — хай навіть його формуватимуть старі структури старими методами — буде оглядатися на парламент, «який ще не зовсім парламент», але став уже силою, яка змусить з собою рахуватися. Причину радикалізації Верховної Ради України «Нова Україна» бачить у створенні коаліції «Новій Україні — новий парламент» і розпочатій кампанії за розпуск Верховної Ради.

Про позицію Голови Верховної Ради Івана Плюща В. Філенко висловився так: «Чому б нам не повірити в те, що Голову Верховної Ради хвилюють питання: чому не йдуть реформи?» В. Філенко заявив при цьому, що реформаторське крило «партії влади» сьогодні посилилося і зімкнулося з частиною опозиції. Тому «Нова Україна» — за умови, що новий уряд буде формуватися як уряд реформ — підтримає його.

Як далі заявив В. Філенко, Президенту сьогодні не вдалося створити базу з частини демократів та апарату під уряд старого зразка. Є спроби, сказав він, залишити на посту прем'єр-міністра В. Симоненка, якого підтримують Президент і торговельно-біржова команда і заявив, що це не та кандидатура, яка спроможна провести в Україні реформи. Інша команда, повідомив В. Філенко, промисловців-практиків, має власну кандидатуру — Леоніда Кучму. Ця команда, як сказав В. Філенко, не боїться ринку.

Про кандидатуру нового прем'єра В. Філенко висловився так: було б помилкою боротися за власного прем'єра, не маючи політичної влади. Але з питанням, кого «Нова Україна» може підтримати, об'єднання визначиться сьогодні, після засідання Ради «Нової України».

Що стосується запитання (з ним пишуча братія пристає до всіх і завжди), чи має, врешті-решт «НУ» якусь закінчену програму виходу з економічної катастрофи, вдалося з'ясувати: не має. Має лише перелік антикризових термінових заходів, розроблених В. Лановим. Таку позицію інший лідер «НУ» В. Щербина пояснив тим, що подібної програми не здатен для сьогоднішнього стану економіки в Україні розробити ніхто. Отже метод спроб і помилок? Кажуть (не був, не бачив), його апробували у країнах колишньої соціалістичної співдружності. Десь — вдало...

Нову Конституцію, на думку лідерів «НУ», не можна приймати шляхом референдуму. Зробити це має команда фахівців — мабуть, ця роль має належати новообраному за новими ж принципами професійному парламенту. А в справі його обрання «НУ» нічого не має проти співробітництва з Рухом, як нині співпрацює у справі розпуску Верховної Ради. Можливо, навіть буде створено «певний виборчий блок».

Костянтин ПАРИШКУРА.

Презентації

ШУБА З ФІНСЬКОГО ПЛЕЧА

Хутра з норки, песця, лисиці тощо стали предметом серйозної розмови респектабельних чоловіків. Це в Черкасах на базі звірогосподарства облспоживспілки відбулася презентація трьох фінських фірм і відкрилася виставка «Техніка, корми і хутро звіроферм-93». Представники 20 звірогосподарств споживчої кооперації республіки, яка, до речі, виробляє близько 80 відсотків усього хутра України, прибули до черкащан, щоб ознайомитися із зарубіжним досвідом і укласти контракти. Приїхали також спеціалісти з країн Прибалтики, Росії, Білорусі.

— Ми змінили політику співпраці й торгівлі із східними сусідами,— сказав президент фірми «Норкар-БСБ» Бер'є Лінден із Хельсінкі,— і орієнтуємося тепер не на Москву, а на прямі зв'язки з республіками колишнього Союзу. Ми вперше в Україні, але, судячи із зацікавленості й гостинності, з якими нас тут приймають, сподіваємося, що контакти з українськими партнерами стануть для нас пріоритетними. Розрахунки за машини, обладнання і корми для звіроферм можемо вести як за валюту, так і на бартерних умовах.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаси.

Фотофакт

У Миколаєві відкрито унікальний культурний і духовний центр — шахову школу. Розташована вона чи не в наймальовничішому місці — на Флотському бульварі. Справа — монументальна постать адмірала Макарова, зліва, ближче до мосту через річку Інгул,— романтична білоколонна альтанка. Шаховий клуб — посередині, в старовинному особняку.

Такого закладу не лише в Україні, на всьому просторі СНД не знайти. Тут не просто шаховий клуб, а шахова школа — безплатна!

Фото Бориса РИБАКОВА.
Миколаїв.

Так і живемо

ФАРБУЮТЬ І ЖИВИХ, І МЕРТВИХ

Прилуцький міський народний суд не виніс ніякого вироку голові міськрайонної організації Руху Віктору Лабазову, який у День незалежності написав на пам'ятнику В. Леніну «Кат України». «У його вчинку не було хуліганських дій, порушення громадського порядку, — прокоментував народний суддя Іван Ноценко.— Він просто виконав волю міського віче».

Незважаючи на це, суд, а вірніше самосуд, все ж таки відбувся. Група ортодоксальних бабусь, захищаючи свого любимого вождя, вилила на В. Лабазова банку фарби.

Пристрасті довкола Леніна в Прилуках не вщухають. Щотижня його пам'ятник обписується, обливається фарбою. Справа вже дійшла до того, що сесія міської Ради вирішила провести референдум щодо знесення пам'ятника. Подібна ситуація склалася і в Чернігові, Борзні, багатьох інших містечках області.

У прадавньому Любечі півроку Ленін стояв без голови. І ось недавно він «оглавлений» селищною Радою за 10 тисяч карбованців.

— Я обурений цим рішенням, — каже депутат селищної Ради Юрій Поляруш. — Пам'ятник не має ніякої історичної цінності. У той же час поряд пропадає кам'яниця Полуботка. То чи не краще було б направити ці кошти на її реставрацію?

Представник Президента України в області Валентин Мельничук вдруге прийняв розпорядження про ліквідацію застарілої символіки та пам'ятників монументального мистецтва, знятих з державного обліку. Щодо останніх, то це в основному карикатурні гранітні та гіпсові вожді. У тому ж Любечі нова ленінська голова значно менша попередньої і до того ж у неї вже відпав ніс.

Виконання розпорядження, як на мене, втихомирить містечкові революції, припинить протистояння і стане справедливим підсумком ідеології ідолопоклонства. Та, схоже, рішення представника Президента знову саботуватиметься. Нещодавно на Чернігівському залізничному вокзалі Леніна підновили, підфарбували...

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

Реалії

ЗА ЩО ГОЛОДУЄТЕ?

Ось уже кілька днів голодує фермер із Вижницького району Микола Грига. У такий спосіб він висловлює протест проти штучного стримування земельної реформи в своєму районі, небажання місцевих керівників допомагати фермерським господарствам.

Майже одночасно з ним розпочав голодовку і начальник однієї з прикордонних застав. Він не згоден з тим, що його увільнили від командирських обов'язків і відправили на пенсію за розвал дисципліни в підрозділі.

Симпатії людей на боці фермера — голодує за праведне діло. Колишній начальник застави не викликає і найменшого співчуття — його підлеглі настільки розперезалися, що почали конфліктувати з місцевим населенням, а недавно вбили на весіллі пенсіонера.

Василь БАБУХ.
Чернівецька область.

Що почім

КОВБАСНІ СУВЕНІРИ

На думку жителів закарпатського краю, значна кількість харчів осідає в сумках іноземців, які безперешкодно вивозять їх за кордон. Так, лише до Ужгорода щодня курсують кілька автобусів із Словаччини, часто гостюють громадяни Угорщини та Румунії. Як правило, перший маршрут туристів пролягає не до історичних пам'яток, а до ринку, де за «чорними» цінами збувається валюта (крона — 8 — 10 купонів, форинт — 3,7 — 4 купони). Одержавши майже за безцінь українські ерзацгроші, гості масово скуповують на ринках і в магазинах м'ясо, ковбасні вироби, вершкове масло, овочі, фрукти, товари народного споживання. Зрозуміло, що за вигідного обміну наші ціни їх зовсім не лякають. Тенденція скуповування продуктів загрожуюче зростає, а наші митниці чомусь проявляють лібералізм.

Представник Президента на Закарпатті М. Країло видав розпорядження щодо посилення контролю за незаконним вивезенням товарів за межі республіки, ще раз нагадавши про персональну відповідальність начальників митниць. У разі невиконання цих вимог до останніх буде вжито суворих заходів. Та чи допоможе розпорядження наповнити споживчий кошик наших громадян?

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

Коротко

ВІДЛІТАЮТЬ ДЕПУТАТИ

Місцеві газети — хто з натяком, а хто просто так — повідомили читачів, що вже і народний депутат Василь Червоній поміняв рівненську прописку на київську. Отже, з 10 депутатів від Рівненщини лише два, Валерій Баталов і Микола Шершун, залишилися серед своїх виборців. Добре це чи погано, покаже час.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.
Рівне.

ПАРК ШАХЕРЕЗАДИ

Без приватного капіталу не обійтися — так вирішила сесія Сумської міськради, обговоривши питання про долю центрального парку. Пріоритет на його облаштування, будівництво тут об'єктів індустрії розваг і відпочинку віддано асоціації «СБТС», яка має намір вкласти в цей бізнес близько 500 мільйонів карбованців.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

НЕЧЕСТИВЦІ В ЦЕРКВІ

У селах Григорівка і Воронівка Старокостянтинівського району чиїсь сатанинські душі закралися вночі в божі храми. Нечестивцями вкрадено церковний хрест, бронзову чашу, Євангеліє тощо.

Петро МАЛІШ.
Хмельницька область.

ЗАХІДНІ ЕКСПЕРТИ РАДЯТЬ,

або Чому Україна не використовує світових стандартів

СИТУАЦІЯ в Україні критична. І головна проблема в тому, що ми не маємо економічної програми, котру підтримали б усі структури влади й політичні сили. Моя пропозиція — не винаходити велосипед, а взяти рекомендації Заходу й прив'язати їх до умов України.

Західні міжнародні фінансово-кредитні структури, а також окремі фахівці та експерти, серед яких хочу виділити професора Самерса — віце-президента Світового банку, підтримали рішення України впровадили власну валюту. Але водночас попередили, що грошова реформа без реформування інших ділянок економіки призведе лише до погіршання економічної ситуації в Україні.

Експерти Заходу розглядають грошову реформу лише як одну із складових частин економічної реформи. На їх думку, грошова реформа може бути вдалою лише тоді, коли вона відбуватиметься паралельно з такими заходами, як повна лібералізація цін, корпоратизація підприємств і форсована приватизація державної власності, бездефіцитний бюджет та обмеження кредитної емісії, лібералізація зовнішньоекономічної діяльності як захід до створення конкуренції (зовнішньої і внутрішньої).

На жаль, жодну з цих умов не виконано. Україна ще не має повної лібералізації цін (є численні дотації), корпоратизація (акціонування) також не відбувається. Варто нагадати, що, наприклад, у Новій Зеландії корпоратизація дала майже такий самий ефект, що й приватизація. Остання також в Україні ще не почалася.

Найскладніше ж питання — це бездефіцитний бюджет. За нашими оцінками, фактичний бюджетний дефіцит нині становить близько 20 відсотків ВНП (на папері лише два відсотки). Якщо його фінансує Національний банк України, то через певний час цей дефіцит монетаризується, тобто переходить у грошові доходи громадян. Це означає, що починає діяти класична формула ціни — зарплата (доходи) — ціни, тобто гіперінфляція. За нашим прогнозом черговий гіперстрибок цін буде у жовтні (на 100—150 відсотків).

Отже, варто ще раз підкреслити: бюджетний дефіцит призводить до інфляції, а інфляція—до надмірного попиту на товари і до припинення довгострокових інвестицій! Тобто якщо інфляція становить більш як 30—40 відсотків на рік, то навіть теоретично економіка розвиватися не може. В Україні інфляція сягає 30—40 відсотків на місяць.

Досягти рівноваги доходів і видатків бюджету можливо за рахунок підвищення податків чи за рахунок скорочення видатків бюджету. Проте західні експерти вважають, що в Україні надто високі податки, а податкова система неефективна і навіть безглузда. Їх рекомендації зводяться до переходу на класичну податкову систему, з одного боку, і скорочення видатків бюджету — з другого.

Головними елементами в скороченні бюджету є припинення фінансування збиткових підприємств, ліквідація фінансування цінових дотацій, скорочення державних капітальних вкладень, скорочення витрат на соціальні програми.

Щоб запобігти соціальному вибуху та банкрутству великої кількості підприємств, варто істотно полегшити процес створення нових підприємств, малого бізнесу, спільних та іноземних фірм. Процедура створення нових фірм має займати одну—дві години. Слід подумати над тим, що інвестиції в Україну в сумі три мільярди доларів (що цілком можливе за розумної політики) дорівнюватимуть за ринковим курсом нашому річному державному бюджету!

Дуже важливим елементом стабілізації економіки є обмеження кредитної емісії. Необхідно визначити загальні межі кредитування промисловості і підняти процент за кредит вище за рівень інфляції.

Треба також зробити економіку України відкритою. Це означає, що ліквідуються всі обмеження на експорт та імпорт — квоти, ліцензії, забороняється бартер. Замість цього вводяться лише митні тарифи на деякі товари (до 10 відсотків з імпорту), а також суворий контроль за банківськими платіжними документами), весь валютний виторг юридичних осіб має повертатися в Україну. Додам, що це стане можливо, коли податки на валюту в Україні будуть менші, ніж в інших країнах.

Така система змусить українські підприємства вступати в конкурентну боротьбу з західними фірмами. Тому треба стимулювати експорт. Звичайно, зовнішньоекономічна діяльність в Україні буде інтенсивною і ефективною лише за умови внутрішньої конвертації національної валюти. Всі експерти радять одразу запровадити внутрішню конвертованість національної валюти, тобто її вільний обмін для резидентів і нерезидентів за поточними операціями.

Задля цього спочатку варто встановити гнучкий обмінний курс між гривнею і доларом (маркою), а коли буде знайдено оптимальний курс (що неможливо без великої кількості обмінних пунктів, валютних бірж тощо) на довгий період, то варто зафіксувати його. Очевидно, що підтримувати конвертованість гривні можна лише твердою банківською та фінансовою політикою, з одного боку, та валютними інтервенціями Національного банку України — з другого, а не адміністративними обмеженнями, як нині.

Отже, виникає проблема валютних резервів. Є два джерела валютних резервів держави. Перший — це валютні податки на експорт. Другий — позики інших держав та міжнародних фінансових структур. На нашу думку, для запровадження внутрішньої конвертованості гривні буде досить одного — півтора мільярда доларів стабілізаційного фонду. Якщо заборонити бартер, ввести контроль за зовнішньоекономічними розрахунками і якщо податки при цьому становитимуть до 18 відсотків валютних доходів (нині вони перевищують 40 відсотків), то за три-чотири місяці Україна зможе нагромадити приблизно 0,3 мільярда доларів. Решту валюти можна отримати лише від МВФ. Ця організація надасть кредит на створення стабілізаційного фонду, якщо діятиме уряд народної і міжнародної довіри, котрий розуміє і твердо втілює лінію ринку, існуватиме реальна програма ринкових перетворень, яку підтримуватимуть Президент, Верховна Рада, а також головні політичні сили, ринкові перетворення здійснюватимуться практично, тобто відбуватиметься приватизація, лібералізація цін, підтримуватиметься бездефіцитний бюджет, Національний банк не допускатиме кредитної емісії тощо.

Нині цих передумов не існує, тому МВФ допомагає лише Росії, в тому числі виділяє валюту для стабілізації рубля.

Західні експерти не підтримують ідеї грошової реформи на купонах, а також паралельної валюти. Вони радять робити реформу з швидким обміном рублів на гривні і одразу встановлювати курс останньої до резервної валюти (долара чи марки). Розрахунки з країнами СНД вести через клірингові рахунки. Моделлю рекомендацій західних експертів є грошова реформа в Естонії. Варто додати, що запровадження справжніх власних грошей вимагає створення кордоні з усіма без винятку країнами.

Це головні рекомендації Заходу Україні. І якщо ми їх приймемо, то станемо на шлях, котрий веде до цивілізації, якщо ні — залишимося у кризовій ямі. Як економіст, можу сказати, що всі вимоги Заходу прозорі, вони відповідають стратегічним інтересам України.

Олександр САВЧЕНКО,
професор економіки.
Київ.

ЗАЯВА

ГОЛІВ РАЙОННИХ РАД НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ УКРАЇНИ І ОРГАНІЗАЦІЙНОГО КОМІТЕТУ «ПРО ПРОВЕДЕННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАРАДИ РАД НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ»

Нині народу України відкрилися всі можливості для побудови правової держави і суспільства соціальної справедливості.

Актом історичного значення для народу України, всього світового співтовариства буде прийняття нової Конституції України.

Ми, голови районних Рад народних депутатів, перебуваючи на навчанні в Центрі підвищення кваліфікації кадрів інституту державного управління і самоврядування при Кабінеті міністрів України, грунтовно ознайомилися і обговорили проект нової Конституції. Співставивши свої позиції, ми дійшли до спільної думки, що ряд його положень не відображають інтересів народу, носять по своїй суті недемократичний характер.

По-перше, автори проекту Конституції в багатьох питаннях відійшли від положень «Декларації про державний суверенітет України», де сказано, що «Декларація є основою для нової Конституції, законів України...». Тому вважаємо за необхідне проект нової Конституції привести у відповідність з Декларацією, яка була прийнята абсолютною більшістю депутатів Верховної Ради і підтримана народом України на референдумі 1 грудня 1991 року. Виникає питання — по якому праву автори проекту ігнорують волю народу?

По-друге, в проекті Конституції простежується лінія на обмеження повновладдя народу.

Місцеві Ради, які найбільш повно втілюють ідеї народовладдя, в цьому проекті виключені із системи державної влади. Їх функції обмежені місцевим самоврядуванням. Рішення Рад можуть призупинятись головою обласної державної управи (ст. 231 проекту). Крім того, управа контролює і координує діяльність Рад, що свідчить про верховенство виконавчої влади над представницькими органами, які обрані народом.

Таким чином проект Конституції усуває народ України від управління своєю державою, незалежність якої він вибрав, і передає це право державно-номенклатурній владі в особі виконавчої структури Президента. Це повністю протирічить розділу «Народовладдя» «Декларації про державний суверенітет України».

По-третє, в проекті Конституції фактично ліквідуються існуючі соціальні гарантії для людини.

Вболіваючи за долю народу України, вважаємо своїм обов'язком не допустити будь-якого обмеження його самовизначення тз прав, вже гарантованих нині діючою Конституцією.

Виходячи з цього, 15 вересня 1992 р. на зборах голів районних Рад від усіх областей України і республіки Крим створено організаційний комітет з метою проведення Всеукраїнського з'їзду Рад.

Приймаючи Конституцію України, ми не маємо права помилитися. Бо якою буде ця Конституція, такою буде і держава, таким буде наше життя і життя наших дітей та онуків. Тому надзвичайно важливим є питання — хто ж має прийняти нову Конституцію?

Ми вважаємо, саме Верховна Рада України нинішнього скликання, яка прийняла Декларацію про державний суверенітет України, проголосила Акт незалежності України, довела свою спроможність реалізувати надані їй високі повноваження і здатність створити дійсно народну Конституцію. Основні положення Конституції України повинні бути винесені на всенародний референдум з альтернативними варіантами статей.

До розгляду проекту Конституції в першому читанні на засіданні Верховної Ради України, ми вважаємо за необхідне провести в грудні 1992 року або січні 1993 року Всеукраїнську нараду Рад, на якій розглянути питання:

1. Роль і місце Рад в розбудові демократичної правової держави.
2. Про проект Конституції України.
3. Про соціальний захист населення та заходи по виходу України з економічної кризи.

Глибоко переконані, що це дасть можливість Верховній Раді України більш повно враховувати колективний розум народу при прийнятті Конституції.

Звертаємось з проханням до Верховної Ради України, її Президії, Голови Верховної Ради України І. С. Плюща, Президента України Л. М. Кравчука сприяти в підготовці і проведенні наради Рад народних депутатів і прийняти участь в їх роботі.

ОРГКОМІТЕТ.

ГЕНКОНСУЛЬСТВО УКРАЇНИ ВІДКРИТО В ЧИКАГО

ЧИКАГО. (Прес-служба Посольства України в США). Тут, в одному з провідних центрів ділової Америки, у п'ятницю відкрито Генеральне консульство України. Вітаючи присутніх на офіційній церемонії відкриття, міністр закордонних справ України Анатолій Зленко підкреслив, що нова консульська установа покликана сприяти всебічному розвитку двосторонніх зв'язків. Він також висловив упевненість, що з початком роботи Генерального консульства значно активізуються контакти між громадянами України та Середнього Заходу США. Завданням нової консульської установи України в цьому важливому регіоні Америки є налагодження та сприяння співробітництву двох країн в економічній, науково-технічній, культурній галузях, захист інтересів громадян України.

На відкритті був присутній Надзвичайний та Повноважний Посол України в США Олег Білорус.

Значну допомогу у відкритті нової консульської установи надали громадські організації діаспори, приватні особи українського походження.

Того ж дня відбулася зустріч міністра закордонних справ України з членами Ради з міжнародних відносин міста Чикаго. В ході її обговорювалося широке коло питань двостороннього співробітництва в політичній, економічній, науково-технічній, гуманітарній галузях. Під час зустрічі підкреслено широкі можливості співробітництва України з різними регіонами Середнього Заходу США у сферах харчової і легкої промисловості, послуг, громадського харчування, туризму.

Анатолій Зленко також побував у мерії міста Чикаго.

Не рубайте гілку, на якій сидите

До уваги уряду

Вже нині потрібно не говорити, а кричати, що лісовий фонд України під загрозою знищення. Вирубуються насаджені дідами-прадідами дубові та соснові ліси. Ліси, що не досягли своєї природної стиглості. Цей хибний процес розпочала ще стара система, а нова, як не дивно, не замислюючись продовжує. І стали ми схожими до людини, яка сидить на гілці і сама ж її рубає. Схаменіться, поки не пізно! Ліс не відновити й за сто років.

Анатолій МАРУСЕНКО.

смт Козелець
Чернігівської області.

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

Від відділу листів і соціологічної інформації.

Тривогу Анатолія Марусенка розділяють й інші автори листів до редакції. І, певні, не лише вони. Бо кожна свідома людина не може бути байдужою до прискореного зникнення дерев, цілих лісових насаджень, а то й масивів. Але ж і без деревини сьогодні не обійтися. Ліс потрібен і для будівництва, і для паперової й інших галузей промисловості. Як же бути? Вихід із становища пропонує Інститут луб'яних культур, що на Сумщині. Ось що повідомив редакції заступник директора по науковій роботі інституту В. Ситник.

Коноплі замість лісу

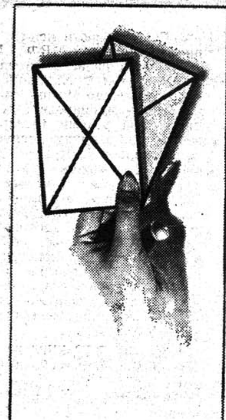
Наприкінці 80-х років у світі було виготовлено 223 мільйони тонн паперу та картону, 10,5 мільйона тонн — у колишньому СРСР. За останнє десятиріччя потреба в цій продукції значно зросла. Але не всім, мабуть, відомо, що на одну тонну паперу витрачається в середньому 3,3 кубометра деревини. Для нормальної роботи лише одного целюлозно-паперового комбінату середньої потужності на добу треба 50 вагонів цієї сировини. Можна тільки уявити, скільки гектарів лісу щоденно, з року в рік зникає в котлах таких комбінатів, якої непоправної шкоди ми, люди, завдаємо природі, а в кінцевому підсумку — і собі.

Як відомо, нині в Україні постала потреба різко збільшити виробництво паперової продукції, а це означає, що будуть додатково знищені тисячі й тисячі гектарів лісу, якого в республіці не так вже й багато — всього 7,9 мільйона гектарів, або 13,2 відсотка її території. Для порівняння наведемо дані по Росії, де лісами зайнято 705,9 мільйона гектарів, або 41,4 відсотка території. Там ще можна дозволити собі деяке збільшення виробництва паперу за рахунок деревини, але ж нам — зась. А тому настала пора замислитися над винайденням її замінника.

Ми, науковці Інституту луб'яних культур, стверджуємо, що цю проблему можна розв'язати, замінивши деревину лісових культур, що використовується на виробництво целюлози і паперу, деревиною однорічних луб'яних культур. Найбільш придатними з них для цієї мети, на нашу думку, є коноплі. Деревина лісових порід містить від 33,8 до 53,8 відсотка целюлози, конопель — 48, а її волокно — до 60 відсотків. Один гектар конопель за середнього врожаю дає 5—6 кубометрів деревини, тоді як річний приріст хвойних порід з одного гектара не перебільшує 3,6 кубометра, листяних порід (за винятком тополі плантаційних насаджень) — 2,7—3,2 кубометра. Різниця, як бачимо, істотна.

Наукові дослідження та зарубіжна практика також переконують нас у правильності вибору замінника лісової деревини. Так, декотрі розвинені країни вже давно перейшли на використання конопель як сировини для виготовлення тонкого копіювального та сигаретного паперу.

Робляться перші кроки в цьому напрямі і в нас. Так, Український науково-дослідний інститут целюлозно-паперової промисловості разом з Інститутом луб'яних культур із власної ініціативи розпочали пошукові дослідження з метою вивчення можливостей використання конопель для виробництва копіювального та сигаретного паперу. Вважаємо, ці дослідження потрібно значно розширити та прискорити з тим, щоб уже найближчим часом розробити конкретні заходи для використання конопель та інших луб'яноволокнистих культур для виробництва паперової продукції.

Будьте уважними

АБОНЕМЕНТИ ЗАЛИШАЙТЕ У СЕБЕ!

«Гарну справу ви придумали: лотерею» — такими словами починаються листи багатьох читачів. Кожен з них має надію виграти бодай що-небудь із запропонованого нашими спонсорами. Ми всім бажаємо успіху. Але дуже просимо вас, шановні читачі, будьте уважними, читаючи умови передплати і розіграшу. Адже в газеті чітко і зрозуміло написано, що до редакції потрібно надіслати тільки листівку, де вказуєте: **1. Прізвище, ім'я, по батькові. 2. Домашню адресу. 3. Номер квитанції. 4. Номер поштового відділення, яке оформило передплату.** Зверніть увагу: надіслати листівку із зазначеними на ній відповідними даними, а не сам абонемент. Бо ж саме абонемент є документом для одержання газети в поштовому відділенні протягом наступного року.

А наші шановні читачі надсилають разом з листом абонемент. Спохопившись, пишуть навздогін листа з проханням вислати абонемент назад. Тож нагадуємо всім ще раз, будьте уважні, надсилаючи листівки для розіграшу!

Марія ДАВИДЕНКО,
заступник редактора відділу листів.

Що посієш...

Передплата-93

Читачі «Голосу України», либонь, звернули увагу на листи під рубрикою «Передплата-93», в яких автори захоплено розповідають про свою улюблену газету. Але є, на жаль, чимало листів-скарг. У них наші читачі з прикрістю розповідають про перепони, що несподівано постають на шляху передплати «Голосу України».

«Коли я прийшов на пошту, щоб передплатити «Голос України», мені відповіли, що газету передплачують тільки на півроку і вартість цієї піврічної передплати 480 купонів, — пише Віктор Андрійчук з Тернівки-3, що в Дніпропетровській області. — Сказали, що так написано в каталозі українських видань. Одержавши черговий номер газети, я прочитав, що 480 купонів — то вартість передплати газети на весь рік. На пошті, куди я знову звернувся уже з газетним свідченням, працівниця відразу переписала абонемент на рік. А за те, що сбдурила, навіть не вибачилась».

Про завищення передплатної ціни на «Голос України» повідомляють і Марія Косюк з Усть-Чорної Тячівського району Закарпатської області, М. Микитюк з Кривого Рога, Йосип Лосенко з Дніпродзержинська Дніпропетровської області. До речі, в деяких передплатних відділеннях Дніпропетровська чомусь передплачують нашу газету тільки на три місяці. Про це повідомив наш читач В. Чуйко.

Своєрідно розв'язали питання передплати у Смотричах Дунаєвецького району Хмельницької області. Про це пише Василь Рак: «Мене тривожить те, що на 1993 рік можу залишитися без улюбленої газети. Справа не в тому, що дорого, я вже давно заощадив на передплату. Просто у нашому поштовому відділенні немає... бланків абонементів. Тому й виникла в мене (і не тільки в мене тривога, що можу залишитися без газет зовсім, а це для мене щось трагічне».

Ось так підготувалися до передплатної кампанії працівники цього відділення.

З листами на адресу «Голосу України», в яких мова йшла про порушення в передплаті, ми звернулися до Міністерства зв'язку України. Пояснення деяких порушень були напрочуд прості. Начальник управління поштового зв'язку Лариса Клименко та інструктор відділу послуг Алла Саченко показали каталог періодичних видань України, де кожна графа, на які він поділений — індексація, періодичність виходу, поквартальна передплатна вартість видання — мали свій порядковий номер. Передплатна вартість на рік стояла саме під номером «6». А неуважні працівники сприйняли її як передплатну ціну на півроку.

У кожному передплатному відділенні поряд лежать два каталоги — на видання СНД і каталог українських видань. Різниця між ними та, що за першим — передплата проводиться тільки на півроку. За українським каталогом передплата ведеться на рік. Зрозуміло, що про це в першу чергу повинен знати кожен працівник, що займається передплатою.

...Передплата — найвідповідальніший період у роботі поштових відділень зв'язку. І, наплутавши тепер, їм самим доведеться морочитися протягом року. Тож варто бути уважнішими в такій відповідальній і важливій справі. Бо, як кажуть у народі: «Що посієш, те пожнеш». А щоб легше було «жати» протягом року, сійте, будь ласка, шановні зв'язківці, уважніше.

Юридична консультація

Я тимчасово прописав на свою житлову площу квартирантку. Термін її проживання вже давно закінчився, але вона відмовляється звільнити мою квартиру, посилаючись на стан свого здоров'я. Чи можу я якось захистити свої права?

І. СТОРОЖЕНКО.

Харцизьк
Донецької області.

Подібні спори вирішуються на підставі ст. ст. 65, 97, 98 Житлового кодексу України. Так, наймач жилого приміщення має право здати його в піднайом з урахуванням вимог ст. 91—95 Житлового кодексу України. Після припинення строку дії такого, належним чином оформленого, договору піднаймач (квартирант) повинен негайно звільнити квартиру. В разі відмови його виселяють у судовому порядку через подання відповідного позову. Це стосується і тимчасових мешканців, тобто таких, з якими наймач не бере плату за проживання (родичі, знайомі тощо).

Разом з тим трапляються випадки, коли тимчасовий мешканець або квартирант за договором піднайму згодом отримують право на постійне проживання у спірній квартирі. Це можливо тільки за умови, передбаченої ст. 65 Житлового кодексу, тобто за наявності сімейних відносин з наймачем (реєстрація шлюбу, ведення спільного господарства, фактичні шлюбні відносини тощо) та якщо наймач визнав за такою особою право на постійне проживання у своїй квартирі. До речі, судова практика не вимагає виключно письмового визнання такого права (постійна прописка тощо). Досить і певної фактичної поведінки, яка б переконливо свідчила про зазначені обставини.

Певний же стан здоров'я сам по собі не утворює права на чужу жилу площу для тимчасових мешканців та піднаймачів (квартирантів).

* * *

Я перебувала у відпустці по догляду за дитиною, якій ще не виповнилося і двох років. І раптом дізналася, що мою посаду скоротили. Які я маю права у цьому разі?

О. ГОНЧАРЕНКО.

Київ.

Звільнення жінок, які мають дітей віком до трьох років, не допускається, в тому числі і за скороченням штату. Їх можна звільнити тільки в разі повної ліквідації підприємства чи установи, де вони працювали, але з обов'язковим працевлаштуванням. Але в цьому разі за ними зберігається право на виплати, які вони отримували. Це встановлено ст. 184 Кодексу законів про працю України та Інструкцією про порядок призначення та виплати допомоги сім'ям з дітьми від 25 червня 1992 року («Урядовий кур'єр» за 17 липня 1992 р.).

Сергій ТЕНЯКОВ,
юрист.

Фейлетон

НЕ ТІ ТЕПЕР ОСТАПИ

П'ЯТНАДЦЯТЬ років існувало собі таке будівельне управління «Союзспортсинтетика», робило синтетичні покриття для спортивних споруд по всьому колишньому Союзу, вже й за кордон вийшло, прибутки й собі, і державі давало.

Керував цим управлінням, і досить вдало, Олексій Іванович Вдовиченко. Та от настала перебудова, підприємства союзного підпорядкування перейшли у відання віднині навіки незалежної України. І кмітливий керівник здогадався, що, доки вони там щось комусь передадуть, можна й собі трошечки від великого пирога відкусити.

І на пробу куснув державну «Волгу». Ні, спочатку він за рахунок держави відремонтував її, сплативши 3950 карбованців Київському авторемонтному заводу. Потім звичайнісінько списав, як зовсім непридатну, здав 2 серпня 1989 року в комісійний магазин, та в той же день швиденько сам собі продав її за 6210 карбованців. Потім хутенько продав і купив собі нову «Волгу». Цікаво, кому продав, за скільки і в кого купив нову? Мабуть, не продешевив, бо ж — неп.

Та те було аж у 1989 році. А з виходом постанови Кабінету міністрів України № 227 про підпорядкування союзних підприємств Україні перед новоявленим Остапом Бендером відкрилися неозорі обрії для махінацій.

Згідно з цією постановою «Союзспортсинтетика» повинна була перейти у відання Міністерства України в справах молоді та спорту. А в міністерстві сидять люди, що на спорті знаються, та й підприємств у нього не густо, контролюватимуть. А ось Фонду державного майна України, у віданні якого тисячі підприємств, не до спортсинтетики буде. Якби йому підпорядковуватися, то стане О. Вдовиченко безроздільним хазяйчиком у своєму маленькому управлінні.

І щоб комар носа не підточив, звертається керівник управління до державного міністра з проханням підпорядкувати його Фондові. А до листа додає рішення загальних зборів колективу за 12 вересня 1991 року з настійною вимогою працювати під крилом Фонду. Що з того, що ні зборів, ні вимоги не було, і витяг з протоколу липовий, може, пронесе...

Але Фонд не в тім'я битий, розібрався, 30 жовтня 1991 року листом № Ф-178 відповів: не лізьте, ідіть собі в Міністерство. Й 1 листопада уклав контракт з Вдовиченком, 12 листопада 1991 року наказом № 72 затвердив статут, тепер уже «Київспортсинтетики».

Кинули щуку в річку. Вже другого дня новоспечений начальник продає малому підприємству «Труд» дві автомашини. Бачте, полюбляє Вдовиченко не тільки купувати, а й продавати машини. Пустивши пробну бульку, 18 листопада продає малому підприємству «Воля» вже п'ять автомашин. Ви бачили КамАЗ, що коштує 1845 карбованців, а РАФ — 350 карбованців? Здогадуєтеся, чому їх продали за таку ціну? А на те, що для продажу потрібен дозвіл засновника, начхати, бо до Фонду високо.

А ще полюбляв самостійний начальник допомогти близькій людині. В лютому 1991 року в АТП № 13003 купив ще одну «Волгу» для управління. І відразу ж продав її своєму заму, а щоб той не переплачував, у комісійний магазин не звертався. Колись О. Вдовиченко працював під керівництвом академіка А. Ключникова, то і йому через МП «Воля» продав автопричеп за оптовою ціною. При цьому й себе не забув: теж купив причепа. Може, тому, що продав академіку «Волгу»?

Створення незаконних МП «Воля», «Труд», «Веселка» як юридичних осіб відкрило нові лазівки для розбазарювання державного майна. За оптовими цінами тому ж Вдовиченковому заму запчастин для «Волги» продали аж на 2139 карбованців. Немає у працівниці управління машини, але запчастини їй не завадять, на й тобі, небого, їх за оптовою ціною на 3981 карбованець 81 копійку. А скільки вони коштують за роздрібними цінами?

Одержало управління списані Держкомспортом СРСР «Волги» для свого колективу. О. Вдовиченко продав їх своєму головному бухгалтеру К. Добринській та директору МП «Воля» А. Авсюку. Головний бухгалтер сама оцінила свою «Волгу» аж на 1496 карбованців та ще й 85 копійок, бо вона головбух і рахувати вміє. А документів на «Волгу» директора МП «Воля» і не шукайте — нема.

Багато ще можна написати про витівки самостійного Вдовиченка. Не витримав того всього колектив управління і 6 лютого цього року справді провів загальні збори. Робітники сказали Вдовиченкові в очі, що терпіти неподобство більше не будуть, висловили начальнику недовіру, постановили просити засновника звільнити його від обов'язків керівника «Київспортсинтетики». Посміхнувся Остап... тьху!.. Олексій Іванович зверхньо і мовив: «А ви спершу доведіть, що я злодій!» Повернувся і пішов собі аж до 4 червня. Знав командор, що робив.

На вимогу колективу дипломати з Фонду державного майна відповіли чомусь Міністерству у справах молоді і спорту, що милостиво дозволяють йому розривати чи укладати контракт з керівником, бо з'ясувалося: «Київспортсинтетика» підпорядкована міністерству. І було це 13 лютого. Міністерство візьми та й розірви контракт із Вдовиченком. Бендер не йде ні до міністерства, ні до Фонду, на роботу теж не йде. А прямує до районного суду з проханням скасувати наказ міністерства про розірвання контракту. Відмовили, пішов до міського, там також відмовили і поставили слушне запитання: «З вами контракт розірвали, а не з роботи вигнали, чому ж на роботу вже чотири місяці не ходите?»

Услід за рішенням суду вже й Фонд державного майна схаменувся і 29 травня видав наказ про розірвання контракту і звільнення Вдовиченка з роботи. Хепі енд?

Ні, в діло вступили якісь невідомі захисники з Фонду. Минуло кілька днів, і голова його В. Прядко скасував свій же наказ про звільнення, ще через чотири дні звернувся до міністерства з вимогою скасувати лютневий наказ про розірвання контракту із Вдовиченком, бо він же фондівський, рідненький, пішли в хід заковики псевдоюридичні. Дійшли до того, що почали перевіряти акт ревізії, проведеної міністерством, і зволікають час, бо покарати, буцімто, можна, тільки через місяць після виходу акта ревізії.

І ось сидять у «Київспортсинтетиці» два керівники: один — з Фонду, другий — з міністерства, а доки захисники з Фонду борються за Вдовиченка, колись рентабельне виробництво тихесенько собі гине.

Перевірка ревізором Фонду підтвердила висновки ревізії міністерства, а головний захисник П. Юмашев знай собі твердить, що розірвати контракт він (бо він же головний) може лише в тому разі, коли Вдовиченка посадять за грати, а поки що хай керує...

І постають логічні запитання. Кому у Фонді конче потрібен такий керівник? Чому протягом півроку голова Фонду державного майна пече листи й накази, які суперечать один одному? Як Фонд упорається з підприємствами всієї України, якщо одному маленькому з них ради не може дати?

Анатолій БАЛЯСНИЙ.

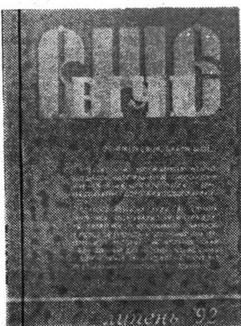
Байдужі і зарозумілі, не турбуйтеся!

Що б ви сказали, шановний читачу, якби на сторінках журналу «Віче» відомий кінокритик ризикнув довести, що більшого примітиву, ніж телесеріал, геть розчинений рясними сльозами багатих, які без упину плачуть, у нас не було й навряд чи буде? Або, скажімо, авторитетний політолог учинив замах на святая святих масової свідомості, підігрітої нашими нестатками, та «розклав по поличках» далеко не безкорисливу доброчинність Заходу, зокрема Сполучених Штатів Америки?

Відповідь неважко передбачити. Е, мовляв, любі мої. Будь-що впасти в око показною задерикуватістю на час передплати — це, знаєте, старий прийом. Ви ось розберіться, що ж у вас під носом діється. Чому, скажімо, не йде реформа, а незалежна Україна ще густіш обросла «демократією навиворіт» — то безлюддям дорогих магазинів, то безкінечними озлобленими чергами?

То ж бо й є, що одним із перших програмних установлень нашого молодого видання був і залишається невигідний з точки зору популістської улесливості курс на правдивість та прогностичність аналізу. Хоч би яким гірким чи небажаним він видавсь комусь.

Шість місяців тому у програмному зверненні до читачів «Віче» застерігало: «проскочити» крізь нашарування тоталітарних відкладів в економіці і свідомості, крізь уже пройдені Європою епохи і пред'явити себе світові як модель такого ладу, що спирається на закон, справедливість і власність, з наскоку не вдасться. Півроку — термін надто малий, щоб урочисто зібрати врожай своєї прозірливості. Та й не в цьому, зрештою, справа.

Ми всі, а може, й кожен зокрема, становимо унікальну систему тотальної нетерплячки — ось у чому суть. Сотні разів пояснювана (і пояснена!), на тисячі правд розчленовувана, ця гірка суть не стає від цього менш уразливою, бо не стала усвідомленою як суспільний феномен. А значить — як персональна вина політиків і неполітиків. Двірника і Президента.

Тому ми не станемо вдаватися до закликів негайно бігти до поштового відділення, щоб устигнути передплатити наш журнал. Ми скажемо інакше: в час, коли доля дарує нам без перебільшення історичний шанс стати нормальним суспільством нормальної держави, всім нам треба встигнути усвідомити це. А прийти до такого усвідомлення можна, лише знайшовши відповіді на ті запитання, котрі сьогодні «стріляють» то з сесійних залів, то з газетних аркушів, а то й із болісних наших нерозлучних черг.

Чи дає журнал вичерпні відповіді на ці запитання, судити вам. Зазначимо лише, що смислом і символом нашого видання, закладених у самій його назві, є широка рада небайдужих людей з питань доленосних і всенародних. І чим ширшою та більш заінтересованою буде вона, тим більший загал почує її голос, компетентнішими і відповідальнішими стануть її рекомендації, що ляжуть в основу нашого відродження.

Якщо Ви зробили свій вибір, «Віче» готовий прилучитися до видань, котрим довіряєте. Повірте, у ваш дім журнал Верховної Ради України увійде не виразником чиїхось амбіцій, а принаймні вдумливим, широко поінформованим співбесідником (в числі авторів — представники кращих інтелектуальних сил України, політологи і громадські діячі Заходу) з питань державотворення й історії, економічних пріоритетів і національного відродження. Тим більше, що передплата його на 1993 рік обійдеться Вам удвічі, а то й утричі дешевше, ніж інші видання,— всього 192 купони.

Індекси: українського видання — 74254, російськомовного — 74255.

Редколегія журналу «Віче».

ВІД УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ ІНФОРМАТИКИ

ПОВІДОМЛЕННЯ

Українська Академія інформатики оголошує конкурс і проводить вибори дійсних членів і членів-кореспондентів Академії за такими спеціальностями:

№№ п/п	Спеціальність	Кількість вакансій: дійсних членів	Кількість вакансій: членів-кореспондентів
1.	Фундаментальні основи інформатики	1	3
2.	Інформаційні процеси ринку	2	3
3.	Інформатика в суспільстві	2	—
4.	Інформатика в біології та медицині	2	3
5.	Інформатика в космосі та військовій справі	1	3
6.	Індустрія інформатики, комп'ютерні технології, системи телекомунікацій	1	1

Право на висунення кандидатів у дійсні члени і члени-кореспонденти Української Академії інформатики надається академікам Української Академії інформатики, науковим закладам, проектним установам, вищим учбовим закладам, науково-технічним центрам, підприємствам, організаціям, науковим відділенням і регіональним центрам Української Академії інформатики.

При рекомендації кандидатів колективними органами висування здійснюється на засіданнях вчених і науково-технічних рад, колегій або президій і рішення приймається відкритим (або таємним) голосуванням простою більшістю голосів.

Кандидати подають такі документи:

1. Заява.
2. Подання від організацій, що висувають претендента, або від дійсних членів Української Академії інформатики.
3. Довідка про творчу діяльність.
4. Особистий листок обліку кадрів.
5. Копія диплому про вищу освіту, дипломів і атестатів про присвоєння вчених ступенів і присвоєння вчених звань.
6. Перелік наукових праць (без тез) і інженерних розробок.
7. Оригінал основних наукових праць (не більше 5 публікацій).
8. Особисту програму наукової діяльності в Українській Академії інформатики (2—3 сторінки).
9. Фотографії розміром 4×6 см — 2 шт; 3×4 — 2 шт.

Матеріали подаються в конкурсну комісію Української Академії інформатики на протязі місяця з дня публікації за адресою: 252171, Київ-171, вул. Горького, 180, Українська Академія інформатики, тел. 269-35-41.

Президія Української Академії інформатики.

ОБВАЖНІВ НЕВІД. ЩО РОБИТИ?

Кантівку називають рибною, бо вона належить до райцеху Хмельницького рибокомбінату. «Тралить» тут бригадир Василь Лішинський, який рибу чує за версту, звіряючись по хмарці на небі, напрямку вітру, температурі повітря... Природні атмосферні явища надійніші за суспільні катаклізми. От і цього року Василь Захарович упевнений, що Кантівка свої заплановані 180 тонн свіжої риби скине на берег. Неводи вже обважніли. Але що робити з рибою, коли людям не до риби? Їм байдуже, що сьогодні рибалка стоїть у воді в дірявому чоботі та вихідному костюмі, що машина для перевезення живої риби стоїть на приколі через нестачу бензину, що споживач відмовляється купувати рибу по шалених цінах. Гукають кантівці з берега золоту рибку, щоб зарадила, а вона не дурна заходити у незалатаний невід. А залатати чи придбати новий — теж проблема. Німа пішла риба, небалакуча...

Сергій ВУСАТИЙ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Експрес-інформація

ШИРОКИЙ НАСТУП

на півнїч Абхазії розпочали вчора вранці загони народного ополчення республіки. В результаті бойових дій вони звільнили від військ Держради Грузії північно-західні території і увійшли до Гудаути та Леселідзе. Загони абхазьких ополченців, переслідуючи грузинські військові частини, вийшли до російського кордону. Близько двохсот грузинських військових перетнули прикордонну річку Псоу і здали зброю російським прикордонникам. Учора їх відправили до Тбілісі. Тим часом голова Держради Грузії Шеварднадзе та міністр закордонних справ республіки Чікваїдзе заявили, що російські війська підтримують абхазьких сепаратистів. За словами грузинського лідера, Міністерство оборони Росії створило в зоні конфлікту власну військову державу, яка діє без санкцій російського Президента.

ЗНАЙШЛИ СМЕРТЬ НА ЧУЖИНІ

Рятувальні бригади продовжують пошуки жертв катастрофи вантажного літака ізраїльської авіакомпанії, який впав у передмісті Амстердама. Як повідомив мер голландської столиці, близько 250 чоловік поховано під уламками двох дев'ятиповерхових будинків житлового комплексу, де проживають в основному іноземні робітники. Причини катастрофи уточнюються.

ВИКОНАВЧА ВЛАДА ЗАХИЩАЄ СВОЮ ПОЛІТИКУ

У парламенті Росії вчора виступили Президент Єльцин та виконуючий обов'язки глави уряду Гайдар. У своїх промовах вони захищали урядову економічну політику та поінформували депутатів про другий етап програми приватизації, реалізація якої почалася минулого тижня. Сьогодні Верховна Рада Росії має, зокрема, обговорити пропозицію Єльцина щодо обмежень можливостей парламенту відвести кандидатури на посаду міністрів, запропоновані Президентом.

ДЛЯ ПОЧАТКУ ЯК АСОЦІЙОВАНІ

Рішення провести переговори з республіками колишнього СРСР про прийняття їх до Європейського співтовариства як асоційованих членів схвалили міністри закордонних справ ЄС на нараді в Люксембурзі. Глава зовнішньополітичного відомства Великобританії Херд з цього приводу заявив, що у майбутніх переговорах братимуть участь Росія та інші одинадцять республік, окрім трьох Прибалтійських держав. У разі підписання угоди про асоційоване членство колишні союзні республіки отримають пільги в торгівлі, а також матимуть можливість розширити політичні контакти з країнами Заходу.

СЕПАРАТИЗМ — НЕ ПРОСТО ТЕЧІЯ. ЦЕ ЗАГРОЗА

До виникнення маріонеткових диктатур, які загрожуватимуть миру, може призвести подальший розвиток сепаратизму в колишньому СРСР. Таку заяву зробив Президент Казахстану Назарбаєв, виступаючи на прес-конференції в штаб-квартирі ООН. Він вказав на необхідність чітко визначити критерії і межі між правами національних меншостей і правом нації на самовизначення. Торкаючись ситуації в Нагірному Карабасі, Назарбаєв сказав, що міністри закордонних справ та оборони Азербайджану, Вірменії і Казахстану мають зібратися 10 жовтня в Алма-Аті для підготовки зустрічі президентів трьох держав.

ПОСЛУГА ЗА ПОСЛУГУ

Наміри боснійських сербів не брати участі в роботі міжнародної конференції з мирного врегулювання у Боснії і Герцеговині є їх великою помилкою. Це негативно позначиться на всьому миротворчому процесі, вважають співголови конференції Венс і Оуен.

Напередодні лідер боснійських сербів Караджич заявив, що в разі оголошення Боснії зоною, забороненою для польотів літаків, сербські сили залишаться у програші щодо військового оснащення. Тому серби не поспішають на ці переговори. Водночас він повідомив, що сербські представники візьмуть участь у першому раунді переговорів про демілітаризацію Сараєва. Серби готові не використовувати літаки, якщо мусульманська сторона зобов'яжеться не чинити військових операцій проти них.

ВСЕ ЗРУЙНОВАНО,

і тисячі людей вбито на півдні Таджикистану. Про це повідомив керівник зовнішньополітичного відомства республіки Халікназаров, виступаючи на зустрічі міністрів закордонних справ СНД у Москві. Тим часом до Душанбе прибув віце-президент Киргизстану Кулов разом з особистими представниками президентів кількох країн співдружності. Ця делегація має вивчити ситуацію на місці, виробити пропозиції з врегулювання конфлікту в регіоні до зустрічі лідерів держав СНД у Бішкеку. Компартія Таджикистану запропонувала організувати «круглий стіл» для представників усіх партій та рухів. На такому засіданні сторони обговорили б можливості встановлення громадянського миру на таджицькій землі.

ІНОЗЕМЦІ ПОЇХАЛИ, МІСЦЕВІ ЗАЛИШИЛИСЯ

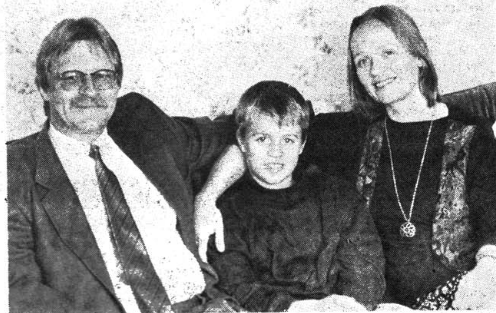
Терміново евакуйовано до Ірану всіх зарубіжних співробітників місії ООН з афганського міста Герат. Тут уже кілька днів точаться запеклі бої між угрупованнями непримиренних моджахедів й урядовими силами. За словами представника ООН, в охопленому полум'ям місті залишилися лише афганські співробітники цієї міжнародної організації.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Представляємо дипломатичний корпус в Україні

НОРВЕГІЯ ЗАЦІКАВЛЕНА

Наш співрозмовник — Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Норвегії в Україні пан Ойвінд НОРДСЛЕТТЕН

— Перебуваючи нещодавно в Осло, я був приємно здивований. На відміну від своїх західних сусідів, що й досі сприймають колишній СРСР як «безкраю Росію», норвежці багато більше знають про Україну. Навіть назва нашої держави і по-українськи і по-норвезьки вимовляється однаково...

— Дивного тут нема нічого. Згадайте хоча б вислів — «З варягів у греки». У давнину норвезькі королі часто гостювали на Дніпрових берегах. Наші вікінги жили тут, служили в князівських дружинах. А дві норвезькі королеви, до речі, родом з Київської Русі. Отже, пам'ять про добрі дружні взаємини з Україною живе в норвезькому народі.

— На жаль, протягом століть не з нашої волі всі зв'язки між Норвегією та Україною були перервані. Нині доводиться їх відроджувати практично з нуля. Як ви гадаєте, що для цього слід зробити?

— Насамперед встановити якнайтісніші контакти між керівниками двох країн, парламентаріями, політиками. Тобто побудувати рамки для розвитку подальших відносин. По-друге, не гаючи часу, створити сприятливі умови для розвитку взаємовигідних економічних зв'язків. А можливостей для цього вдосталь. Норвегія хоч і невелика країна, але має передові промисловість, сільське господарство, торговий флот, енергетику. Лише нафти щороку ми видобуваємо майже 100 мільйонів тонн. І 90 відсотків її експортуємо.

А у вас солідна промислова база, багаті природні й людські ресурси. Тобто в Україні є всі передумови, щоб побудувати сучасну економіку. І ми готові співробітничати. Мені приємно повідомити: не тільки готові, а й робимо перші кроки. Наша провідна хімічна фірма «Норск гідро» виходить на український ринок. Норвезькі судновласники замовляють кораблі на ваших судноверфях. Міцнішають двосторонні зв'язки і в галузях легкої промисловості, сільського господарства.

Ще одна важлива ділянка для співробітництва — охорона навколишнього середовища. У квітні 1986-го чимало радіації занесли вітри й на територію Норвегії. Особливо постраждали від неї гірські пасовища. Сьогодні у науковців обох країн вже є певний досвід боротьби з наслідками чорнобильського лиха. Їм слід обмінюватися, тісно співпрацювати.

— Норвегія протягом декількох десятиліть з бідної перетворилася в розвинуту європейську країну. Завдячуєте ви цим, зокрема, відкритості національної економіки, співпраці з іноземними фірмами. Україна нині, маючи хороші передумови для розвитку, вкрай потребує сучасних технологій, капіталовкладень. Чи знають про це ваші ділові люди?

— Знають і мають певне зацікавлення у створенні спільних підприємств, вкладенні грошей в українську економіку. Але хочу знати більше про вас. Адже Україна щойно виходить з ізоляції, закритої системи. Тому вбачаю своє завдання і в тому, щоб донести до норвезьких підприємців інформацію про ваші потенційні можливості. Крім того, існує таке поняття, як зворотний зв'язок. Саме тому наше посольство працюватиме не лише задля норвезьких інтересів, а й прагнутиме забезпечити сприятливі умови для української сторони в Норвегії. Адже ми традиційно відкриті для обміну технологіями, людьми.

— Пане Посол, розкажіть, будь ласка, про себе.

— На дипломатичній роботі я з 1974 року. Працював у посольствах моєї країни в Туреччині, колишньому СРСР. Певний час очолював відділ країн Центральної та Східної Європи норвезького МЗС. Перед приїздом до Києва був заступником генерального директора політичного відділу.

— Як вам працюється на українській землі?

— Вважаю за велику честь бути першим Послом нашого королівства у незалежній Україні. Державі древній і водночас зовсім молодій, народ якої творить нове життя. Бути свідком, учасником цих процесів надзвичайно цікаво й відповідально.

Зараз відбувається становлення посольства Норвегії. Поки що живемо в готелі. Налагоджуємо перші контакти й водночас шукаємо постійне приміщення для нашого представництва. Що дуже непросто. Але усвідомлюємо — це другорядні труднощі у порівнянні з тими проблемами, які доводиться розв'язувати тепер вашому народу. Тут хочу наголосити: Норвегія ніколи не ставилася і не ставитиметься до вас байдуже. А вбачає в Україні надійного й важливого партнера для побудови нової Європи.

— Чим ви займаєтесь у вільний час?

— Я вже забув, що це таке. Втім, захоплююсь класичною музикою. Граю в теніс. Ми з сином ще й завзяті рибалки.

— А він з вами?

— Так. Зі мною до Києва приїхали дружина і син. Старша донька залишилася в Норвегії, де вчиться в гімназії.

Повертаючись до уподобань, є у нас з дружиною ще одна мрія. З дитинства, коли доводилося підробляти на фермах, залюбки займаємося садівництвом. Хотілося б дуже і в Україні на землі попрацювати. Вона у вас, кажуть, така родюча...

— Дякую вам дуже за розмову.

Інтерв'ю провів Ігор ГРУШКО.

На знімку: Посол Норвегії в Україні Ойвінд Нордслеттен разом з дружиною Ослауг і сином Гуннаром.

Med de beste ønsker
for Ukraina og Deres lesere
25.IX.1992
Øyvind Nordsletten

«З найкращими побажаннями Україні й вашим читачам. 25.IX. 1992 р.

Ойвінд Нордслеттен».

З «гарячих» точок

Передали чи викрали?

Керівництво Курган-Тюбинської області звинуватило російські війська, розквартировані на території Таджикистану, у втручанні у внутрішньополітичний конфлікт на півдні республіки. Зазначалося також, що антиурядові кулябські формування не змогли б захопити цей обласний центр, якби військові не передали їм бронетехніку. Біженці з Курган-Тюбе і жителі Душанбе пікетували протягом кількох годин столичний готель «Жовтневий», де знаходиться російське посольство.

У штабі 201-ї російської мотострілецької дивізії повідомили, що три танки й БТР були не «передані», а викрадені з Курган-Тюбинського гарнізону офіцерами й прапорщиками — місцевими уродженцями. Ще один танк і бойова машина потрапила таким же чином до рук бойовиків в Дангаринському районі Кулябської області. Проте військовим вдалося знищити один танк.

Із захоплених кулябськими озброєними формуваннями шести російських військовослужбовців бойовики звільнили лише двох — офіцера і солдата. Доля решти невідома. Під час пересування російських частин по мосту через річку Вахш по них було відкрито вогонь. Поранено заступника командира дивізії полковника С. Чорномордіна й капітана В. Мелешка.

Виконуючий обов'язки Президента Таджикистану А. Іскандаров створив спеціальну комісію, яка повинна розслідувати факти викрадення військової техніки. Він висловився за якнайшвидше виведення з території Таджикистану російських військ. Тут, щоправда, виникає запитання: як міг Іскандаров забути власний підпис під недавнім розпорядженням, за яким російським підрозділам доручається взяти під охорону важливі стратегічні об'єкти в республіці, а також випадок, коли саме солдати врятували його від полону під час чергових переговорів у зоні конфлікту?

Міністерство оборони Росії прийняло рішення про термінове доукомплектування частин 201-ї дивізії. Виявляється, то на прохання керівництва Таджикистану (ще один парадокс) в аеропорту Душанбе здійснили посадку два військово-транспортні літаки. Сюди прибули ще 800 російських солдатів на чолі з генералом Воробйовим. Військам віддано наказ відповідати вогнем на будь-які провокації.

Юрій КУШКО.

Душанбе.

ВКУСИТИ ПИРОГА ПРИВАТИЗАЦІЇ

Реалії

У сусідній Росії почався вседержавний рух до приватної власності. Не зовсім дружно і не в усіх ощадних банках, але громадянам Російської Федерації з 1 жовтня видають приватизаційні чеки (ваучери). Їх видрукували на московській типографії Держзнаку (на знімку). Отож, можна сказати, що в окремо взятій республіці колишнього загальнонародного СРСР пішов процес ваучеризації.

Що залишається решті сусідів Росії по СНД, поки їхні уряди розроблюють свої приватизаційні програми? Мабуть, дивитися по телебаченню рекламний ролик про сім'ю за обіднім столом і уважно прислуховуватися до пояснень старшої доньки — вона записалася до столу через чергу за ваучерами. При цьому ловлячи себе на думці: не запізнитися б до того столу, де ділитимуть найсмачніші шматки пирога приватизації.

Фото ІТАР-ТАРС.

Власкори повідомляють

Бішкек

БОРГИ І ЦІННІ ПАПЕРИ

Після того, як дефіцит готівки «посадив» багато підприємств і організацій Киргизстану в глибоку боргову яму, а сума взаємних неплатежів досягла 15 мільярдів карбованців, Президент республіки Акаєв змушений був видати Указ про нормалізацію розрахунків у народному господарстві.

Національному й комерційним банкам, Міністерству фінансів та економіки рекомендовано врегулювати взаємні неплатежі держпідприємств за станом на 1 липня 1992 року. Крім того, створюється спеціальне управління, яке з метою ліквідації заборгованості випустить в обіг боргові зобов'язання та інші цінні папери. Може, вони допоможуть повернути борги?

Євген ДЕНИСЕНКО.

Кишинів

СНЄГУРУ СПОДОБАЛАСЯ ШВЕЙЦАРІЯ

Кредити Молдові будуть надані, але за умови, якщо вона залишиться незалежною. Таку умову, за словами М. Снєгура, було поставлено офіційними особами Швейцарії під час його візиту туди на початку вересня. Це змушує, зазначає Президент, ще раз закликати усі прогресивні сили Молдови об'єднатися «в ім'я виконання цієї вимоги, що відображає бажання народу».

Ще один висновок, зроблений Снєгуром під час своєї поїздки, стосується державного устрою республіки. У Швейцарській Конфедерації, відзначив Президент, панують мир та взаєморозуміння попри те, що в цій державі розмовляють кількома мовами. Президент додав, що йому буде приємно, «якщо наша республіка піде цим шляхом».

Ці слова в Молдові співвідносять з дискусіями, що розгорнулися навколо статусу її східних районів, оскільки Придністров'я продовжує наполягати на конфедеративній формулі свого входження в республіку. Як розв'яжуть це питання, покаже час. Принаймні, противників такої пропозиції у Кишиневі чимало.

Світлана ЧАЛА.

«ПОТІК ЗІ СХОДУ»

Контакти

Широку програму зміцнення культурних зв'язків між країнами Західної і Східної Європи має намір реалізувати цієї осені Франція.

Як повідомляється в розповсюдженому комюніке Міністерства національної освіти і культури, в рамках цієї програми 13—14 жовтня пройде міжнародний колоквіум «Велика Європа в Парижі», 15—16 жовтня тут зберуться на нараду міністри культури держав, що входять до Ради Європи, а також її «асоційованих» членів, які обговорять проблеми книговидання.

Очікується приїзд численних делегацій діячів культури та мистецтва з країн східної частини континенту, у французькій столиці та інших містах пройде «балтійський сезон» за участю відомих артистів, музикантів та художників з Прибалтики.

Колоквіум «Велика Європа в Парижі», зокрема, буде присвячено обговоренню проблем обміну і співробітництва творчих працівників, відновлення «єдиного європейського інтелектуального співтовариства». В рамках програми «Потік зі Сходу» Франція збирається прийняти в себе 80 професійних діячів театру, образотворчого мистецтва, музеїв, видавничої справи, спеціалістів в галузі збереження національної спадщини з 14 держав. Протягом двох місяців вони ознайомлюватимуться з досягненнями Франції в цьому. Передбачається, що сюди приїдуть представники Албанії, Болгарії, Угорщини, інших східноєвропейських країн, а також України, Вірменії, Узбекистану, Прибалтійських республік і Росії.

Олександр КРИВИХ.

Париж.

Справи кримінальні

СИДІТИ ЩЕ ДОВГО

У Ризі триває суд над заступником командира ризького ОМОНу С. Парфьоновим. Процес розпочався 16 вересня. Судове слідство просувається вкрай повільно. У вівторок, 22 вересня, були допитані лише один свідок та один потерпілий. Засідання тривало всього півтори години. Але ж треба буде допитати 57 свідків та 16 потерпілих, багато з яких не поспішають постати перед латвійською Фемідою.

У залі суду С. Парфьонова тримають у величезній металевій клітці, приміщення суду охороняється взводом спеціального призначення з автоматами на поготові. Щодня біля входу в приміщення шикуються багатолюдні пікети прихильників звинувачуваного — громадянина Росії, викраденого свого часу латвійською поліцією в місті Сургуті Тюменської області.

Парфьонову інкримінується перевищення службових обов'язків. Це загрожує йому тюремним ув'язненням від 2 до 8 років, з них він уже 11 місяців відсидів за гратами ризького сізо.

Олександр ЧЕРЕВЧЕНКО.

Рига.

У сусідів

Кандидатів, як грибів

25 жовтня — вибори в сейм (парламент) Литви. До 25 вересня — дня офіційного старту передвиборної боротьби — в Головній виборчій комісії зареєстрували 1200 кандидатів, які представляють 28 партій і рухів. 800 з них балотуватимуться в багатомандатних (від партій) і 400 — в одномандатних округах. До речі, в одному окрузі балотуватимуться від 7 до 10 кандидатів.

Найчисельніший список кандидатів — від коаліції, яку створили Християнсько-демократична партія, Демократична партія і Спілка політв'язнів — 107 кандидатів. На другому місці — коаліція «За демократичну Литву», до якої входять Саюдіс, Хартія громадян, Партія зелених. У списку саюдістів — 97 прізвищ. На третьому місці — Демократична партія праці (ДПП) — КПЛ після реформи, яка висунула 71 кандидата.

У політичних колах подейкують про гостру, а можливо, навіть жорстку політичну кампанію. Соціологічні опитування населення свідчать, що нестримно зростають апатія виборців, незадоволення політичними чварами. Тому для кожної партії надзвичайно важливо створити свій привабливий образ, виділити себе з натовпу опонентів. Поки що це вдається Саюдісу та ДПП.

Саюдіс робить вигляд, що цьогорічні вибори — всього лиш продовження виборів 1990 року, і, незважаючи на те, що незалежності досягнуто, боротьба триває між двома основними політичними силами — Саюдісом і прихильниками старої системи, які об'єдналися довкола ДПП. На думку саюдістів, ДПП політичну боротьбу зводить тільки до боротьби за владу, а це не задовольняє Саюдіс, котрий, як і в 1990 році, так і тепер бореться за незалежність та її утвердження.

ДПП намагається змалювати інший «краєвид» литовської політики. Перш за все вона наголошує, що не менше за інших дорожить демократією та незалежністю Литви. Наскільки Саюдіс підкреслює минуле, настільки ДПП його замовчує. Закон про «десовітизацію» і нагадування про минуле вона називає бажанням помсти і реваншу. ДПП звинувачує правих не тільки в руйнації господарської системи, а й дає зрозуміти, що на них паде відповідальність за деякі інші негативні явища — такі, як злочинність та духовна дезорієнтація.

Микола СТАНОВИЧ.

Вільнюс.

ДВА ПЛЕБІСЦИТИ І УЛАС САМЧУК

У липні ц. р. минуло п'ять років відтоді, як не стало видатного українського письменника і громадського діяча Уласа Самчука. Його унікальний творчий доробок, перекладений декількома мовами і визнаний в усьому світі, гідно репрезентує Україну в цивілізованому співтоваристві. До того ж, потрібно зауважити, що тематика творчості письменника охоплює майже весь український простір, усі наші історичні землі в часі тих подій, котрі пережила Україна протягом нинішнього сторіччя. Менш відомий Улас Самчук як громадсько-політичний діяч, хоч він як член УВО, а згодом — ОУН, як журналіст пристрасно боровся за свободу України, постійно перебуваючи в центрі тих калейдоскопічних змін, що відбувалися на її теренах та поза ними: чи то на початку 20-х років на рідній Волині, чи то в осередку української еліти, якій дала притулок у 20—30-х роках Прага, чи то на Закарпатті в 1938—1939 роках, чи в тодішній українській «столиці» Рівному під час окупації 1941—1944 років, чи пізніше, в Німеччині й Канаді на чолі емігрантських письменницьких організацій.

Маючи на увазі саме цю площину діяльності Уласа Олексійовича, Правління Об'єднання Українських Письменників «Слово» в Канаді у вітальному адресі до 75-річчя письменника констатувало: «Ви — великий Учитель свого Народу, що пішов Франковим шляхом, і своїм пером, наче легендарний Каменяр, постійно стоїте в першому ряді наших публіцистів, людей, що накреслюють практичні шляхи нашої боротьби за визволення».

Уласу Самчукові не судилося дожити до проголошення незалежності України, заманіфестованого Верховною Радою в Акті від 24 серпня і підтвердженого Всеукраїнським референдумом-плебісцитом 1 грудня 1991 року. Але як справжній Майстер він прозрів цей величний чин національного відродження через роки. Будучи наприкінці 1938 — на початку 1939 років референтом пропаганди Українського Національного Об'єднання (партія, яка очолила визвольний рух закарпатських українців напередодні другої світової війни), він значною мірою долучився до факту переконливої перемоги УНО на плебісциті 12 лютого 1939 року. На цей плебісцит щодо самовизначення Підкарпатської Русі правлячі кола Чехословацької Республіки змушені були піти під тиском як внутрішніх, так і зовнішніх обставин, а прямим наслідком його, як відомо, стало проголошення незалежності Карпатської України 15 березня 1939 року. Улас Самчук напередодні й опісля референдуму опублікував у тодішньому органі УНО — газеті «Нова свобода», що виходила в Хусті, низку блискучих агітаційних матеріалів, серед яких вирізняється передовиця в числі 35 за 17 лютого 1939 року з промовистою назвою «Сталося».

Сказане письменником більш ніж півстоліття тому так добре накладається на недавні українські події, що під цією публікацією, замінивши лише дату, може сміливо поставити свій підпис будь-хто з нинішніх «батьків нації» (майже збігається навіть процент голосів, поданих «за» на референдумі 1 грудня 1991 року).

Історія повторюється? Хоча, як відомо, вдруге у вигляді фарсу... Дай, Боже, щоб нам не довелося того пережити! А поки вчитаймось уважно в ці рядки, нехай вони стануть для нас пересторогою. Учімося хоч на своїх помилках, коли не виходить на чужих.

Улас САМЧУК

СТАЛОСЯ

Те, що мало статися — сталося. Тисячу років чекала наша земля цього прекрасного моменту. Сон багатьох поколінь нашого народу сповнився. Нашого 12 лютого вже ніхто ніколи не зітре зі сторінок історії. Він буде стояти вічно на сторожі нашого буття і від нього зачнеться новий розділ книги, в яку тисяча років вписало стільки чорних-пречорних сторінок... Ми їх блискуче скреслили тим знаком 12 лютого, коли наш народ дістав найвище відзначення. Іспит здано. Кличемо на свідків українство цілого світу: український народ у Карпатах 93,8 відсотками голосів ствердив себе і тим самим дістав свідоцтво своєї зрілості.

Тепер хай цілий світ знає, що український народ на всіх своїх землях дозрів, щоб перейняти керу своєї державності у власні руки. Хай цілий ворожий світ знає, що тепер марні всі заходи, що хотіли б наш народ повернути на старі дороги. Раз і назавжди ствердив наш народ свою дійсну волю, і держава, що її наш народ ствердив, буде тією волею кермуватися.

У свій час вороги з чужини домагалися на наших землях плебісциту. Мають його! Жест, з яким наш народ відкинув всі ворожі провокації, може заімпонувати найвибагливішому скептикові. Тепер, можливо, нарешті, їм буде ясно все, і ми тільки можемо висловити їм своє глибоке співчуття. Жалюгідні і вищої міри нелицарські були всі їх засоби, але вони дістали належну відсіч!

Одначе ми не думаємо спочивати на лаврах. Перша перемога не значить перемогу взагалі. Перед нами бій, і ми всі, рядовики великої армії народу, готові виступити як один у першій лінії, туди, де чекає нас праця, відданість і самопожертва.

Єдність, порядок і національна карність—ось імперативи, що поведуть наш народ від перемоги до перемоги, аж до тієї остаточної мети, що вже вписана огненними літерами у душах та серцях людей, що носять горде ім'я — Українець.

Вступне слово та публікація Андрія ЖИВ'ЮКА.
Мізоч
Рівненської області.

Фотоконкурс

Біля віконц...

Фото Іван...

Наші першодруки

Олександр МИХАЙЛЮТА

ТРОЄ В ЧОРНОМУ

(ОПОВІДАННЯ)

Надвечір Антон пришкандибав на пошту. Переліз через поріг — хіба його переступиш з протезом, такий високий,— сів, помацав по кишенях. Ет, лиха година, окуляри вдома лишилися. Взяв ручку, підсунув чорнильницю. Цілився, цілився, де його писать — розпливаються рядки, та й годі, і чорнильниця порожня — чи від спеки, чи мухи вибирають. Чорнило тепер не в моді, то Зіна й забуває доливати.

— Що вам, дідуню? — визирнула у віконечко Зіна. — Мені й зачиняти пора.

— Ось що я скажу, молодице.— Старий склав долоні на ціпок, щоб не видно було, як тремтять руки.— Удар моїм хлопцям по тілеграмі...

— Записую.

Чи ж думалось, чи гадалось? Що ж, життя виставляє свої рахунки.

— Прямо так і ріж: якщо за тринадцять літ... Ти чуєш, молодице, тринадцять! Якщо за тринадцять літ ніколи було до батька заскочити — не хочу бачить вас і на своєму похороні.

Зіна підвела на діда здивований погляд.

— Пиши, пиши — не хочу бачить! Люди мене поховають. Гроші, пиши, десять тисяч, оддаю у Фонд миру. Все.

Не встиг Антон вернутися додому, як сорока вже понесла на хвості від хати до хати: дід Остапенко з'їхав з глузду, отакі гроші викидає на вітер. Інші єхидно підсміювалися: у нього в коморі закутку — панчоха з червінцями.

Світла не вмикав. Опустився коло вікна на ослін та й думає свою довгу думу. Немає сну. Хоч гопки скач, хоч сядь та й плач. А тільки скакати не годен. Сиди, сторожуй зірки на небі, бо в дворі — ні билинки. Спродав і козу, і курей, і кролів випустив на волю...

Антонові стільки літ, як і цегляному млину. Млин із дизельним двигуном запустили в чотирнадцятому році. Тамтаки, при млині, був старий мотористом.

Давно завмер сільський млин-годувальник. Тепер у районі — завод комбікормовий, для пекарні ж привозять готове борошно в мішках. А з двигуна пацани повитягували всі кишки. Давно поховав Антон дружину, живе один як перст.

Трапиться, котрийсь із чоловіків, зачепить Остапенка:

— Що, діду, соточку іще храпнете?

— Храпнете... доживеш до мого — побачиш.

— Нам що? Старості боятись — до молодиць не ходить.

— Отож, ви — на ярмарок, а я вже — назад. А нічого ж так і не купив.

...Морок потроху розвіявся, і Антон скрикнув, як тільки розтулив повіки. Йому світили прямо в лице настільною лампою. Звисока, з-над лампи на нього вовком дивилися чужі очі. Обличчя невідомого затягнене чорною у дрібну клітинку сіткою — жіночі колготки натяг, та хижі очі Антон бачив виразно.

Невідомий замахнувся кулаком. Антон, очікуючи нового удару, заплющився.

— Душман! — чийсь владний окрик зупинив кулак біля самісінької голови Антона.— Покинь його, уб'єш.

«Душман» згріб старого в оберемок і жбурнув під стіну. Тепер Антон побачив: усе в хаті перевернуто догори дригом.

Троє молодиків — видно, які мускулисті плечі й стрункі спини,— знайшли горілку (лишилася з поминок дружини) й хлептали її кухлями.

— Ти, стара мавпо, дай чим закусити! — рявкнув Душман до Антона.— І одвернися геть... баньки повиколюю, ги-ги-ги... Шеф,— попросив старшого в масці,— якщо цей пеньок мовчатиме й далі, я йому харакірі зроблю!

Антон важко дихав під стіною. Не міг збагнути, коли ввірвалися бандюги. Бач, дверей не зачинив за собою. Забув.

Невідомі спустошили три пляшки «Російської» і порозвалювалися з ногами на дивані. Колготки на лицях позадирали попід очі — після випивки диміли сигаретами.

«Невже Зіна взяла гріх на душу? — вжалив здогад Антона.— Телеграму ж відправляв, про гроші писав... Ні, не може бути. Зіна роками носить йому пенсію — під сто карбованців щомісяця. Вона бачить, куди він їх кладе... Ні, Зіна коли й винна в чім — що новину по селу пустила».

Антон лежав, мов перед стратою. Кривдно, що ці негідники чинять розправу у власному його домі. Осквернюють оселю, а він — безсилий.

З балаканини молодиків дізнався: один з них, Вітяра, відбув колонію суворого режиму. Гвалтував школярок. Двоє інших, Душман і Унтер, чимось зобов'язані ватажкові і побоюються його. Либонь, і сюди вдерлися зі страху перед Вітярою. Вони й нишпорили по всіх закапелках, озираючись на ватажка, і допитували старого на догоду Вітярі. Так здавалося Антонові.

Вітяра, наче перехоплюючи думки Антона, різко повернувся, виплюнув купу матюків і наказав:

— Унтер, давай!

Унтер, пострижений під нулівку дебіл, схилився над Антоном і ганяв сигарету з одного кутка рота в другий.

— Дідуля, жить хочеш?.. Я — добрий, дідуля, старенських я жалію. Дідуля, га? А Душман тебе закопає, дідуля, і ніхто не-е узнаєть, где магілка тва-а-я...— Останні слова Унтер спробував проспівати.

— Падлюки! — прохрипів Антон.— Душогуби.

— Шеф, а він бушує! Що йому за це? Поставить у куток? — Унтер боляче тицьнув старого пальцем у груди.— Мавпо кривонога, ану марш у куток.

— Наволоч.

— У куток, сказано. На ко-лі-на! Ти що, в ясла не ходив, ги-ги-ги.

— Я?.. Перед фашистами не ставав!

Ударили згори в праву скроню — замиготіли рожеві метелики в голові. Черевиком — у живіт.

...Холодно спати на снігу. Не спиться.

— Сержант Остапенко! — шепоче взвод...

— Я.

— Мерзнете?

— Шинелька мокра, от біда.

— Пора. Прапор цілий?

— Цілий...

— Якщо навіть мене... глядіть... я вам... комуністу...

— Винесемо, лейтенанте. Скільки бійці...

— Дев'ять. Двоє без зброї.

— Ходімте.

Німці почули. Уже й нейтральна ...та, «хальт» і зразу ж: тра-та-та. Кулемет пр... Міни — одна, друга наздоганяє. Антон ви... по кулемету — вдавився.

— Хлопці, за мною, бігом! — голосно, ... редовий не побили.

Добігло троє. Лейтенанта Антон притяг... вий прапор здав куди слід...

— Шеф! А дідуля артист. Ротою кома... Унтер садонув старого носаком. Здоровий, ... однією ногою притискував Антона до підло... стапівець у типовому фільмі зі сценами ... шеф! Одріж мені голову, але ця мавпа гр...

— Розпори його піджак,— буркнув Ві...

Унтер здер з Антона піджак. У внутрі... вався якийсь згорток. Полоснув ножем ... дени Червоної Зірки.

— Харашо служив, дед! — Вітяра хр... одному ордену, промазав. Другий раз, пр... ану присвіти.

Удвох із Душманом вони гупали по до... ганяли ордени в щілини між дошками.

Тим часом Унтер зачепив налигач за га... лиска була колись там прикріплена — за... том вони стягли Антона на табуретку, за... старого.

— Як у кіно, ги-ги-ги...— втішався Унт...

— Давай гроші! — зарепетував Вітяр... до Антона.— Бо забереш їх на той світ із...

Антон вдихнув повітря, обвів грабіжни... ма, а вуста ворухнулися від усміху.

— Беріть,— вимовив ледь чутно,— т... портретом.

Всі троє кинулися до портрета, розчави... були складені скупі листи від синів, у кут... квитанція про перерахування до Фонду ... карбованців. На штемпелі — вчорашнє ч... у райцентр, там здав гроші, а телеграму... села.

— То ти ще й глузуєш, глузуєш?

Вітяра підскочив до старого, замірився ... а потім передумав, щосили вдарив по таб... в куток.

— У машину!

...ЛАС САМЧУК

...ливої перемо-
...лебісциті 12
...року. На цей
...о самовизна-
...атської Русі
... Чехословаць-
... змушені бу-
...ском як внут-
...зовнішніх об-
...ним наслідком
...о, стало про-
... незалежності
...країни 15 бе-
...ку. Улас Сам-
...ні й опісля
...опублікував в
...гані УНО —
...свобода», що
... Хусті, низку
...таційних ма-
... яких виріз-
...овища в числі
...того 1939 ро-
...стою назвою

«Сталося».

Сказане письменником більш ніж півстоліття тому так добре накладається на недавні українські події, що під цією публікацією, замінивши лише дату, може сміливо поставити свій підпис будь-хто з нинішніх «батьків нації» (майже збігається навіть процент голосів, поданих «за» на референдумі 1 грудня 1991 року).

Історія повторюється? Хоча, як відомо, вдруге у вигляді фарсу... Дай, Боже, щоб нам не довелося того пережити! А поки вчитаймось уважно в ці рядки, нехай вони стануть для нас перестогою. Учімося хоч на своїх помилках, коли не виходить на чужих.

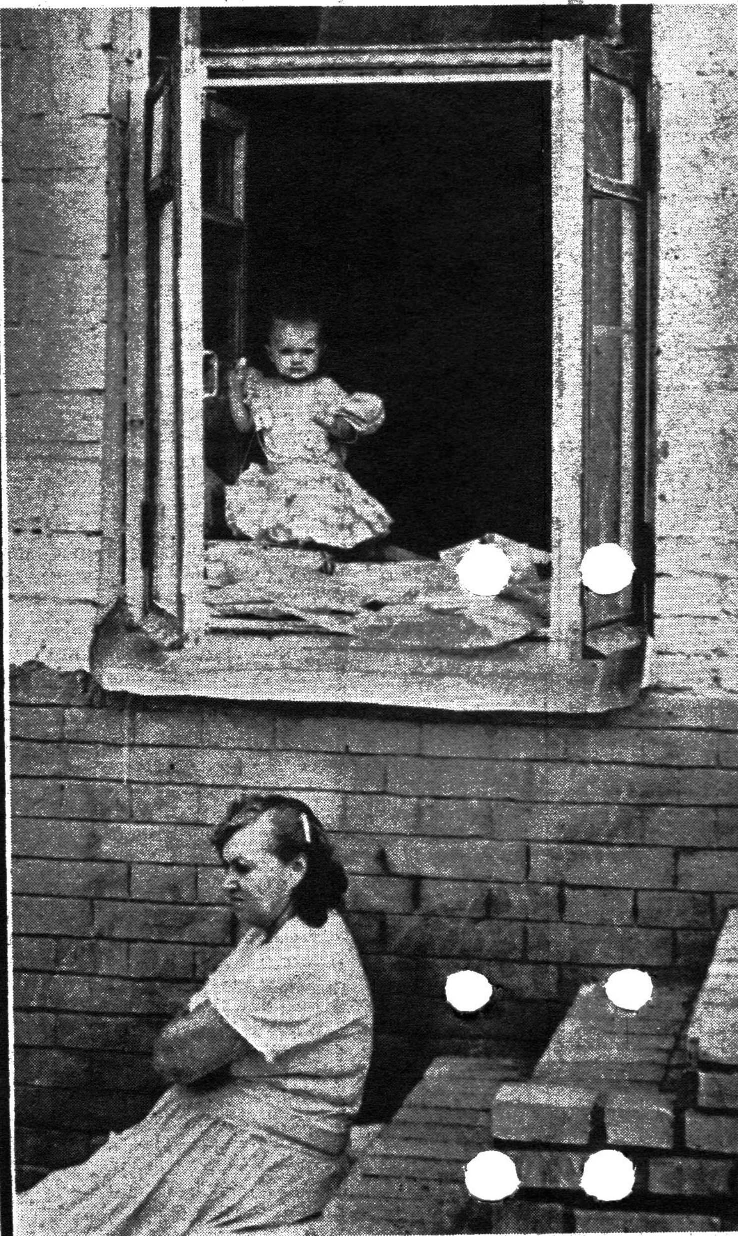
...свою дійсну волю, і держава, що її наш народ ...ствердив, буде тією волею кермуватися.

У свій час вороги з чужини домагалися на наших землях плебісциту. Мають його! Жест, з ...яким наш народ відкинув всі ворожі провокації, ...може заімпонувати найвибагливішому скептикові. Тепер, можливо, нарешті, їм буде ясно все, ...і ми тільки можемо висловити їм своє глибоке співчуття. Жалюгідні і вищої міри нелицарські були всі їх засоби, але вони дістали належну відсіч!

Одначе ми не думаємо спочивати на лаврах. Перша перемога не значить перемогу взагалі. Перед нами бій, і ми всі, рядовики великої армії народу, готові виступити як один у перші лінії, туди, де чекає нас праця, відданість і самопожертва.

Єдність, порядок і національна карність — ось імперативи, що поведуть наш народ від перемоги до перемоги, аж до тієї остаточної мети, що вже вписана огненними літерами у душах та серцях людей, що носять горде ім'я — Українець.

Вступне слово та публікація Андрія ЖИВ'ЮКА.
Мізоч
Рівненської області.

Фотоетюди

Біля віконця.

Фото Івана ТИТАРЕНКА.

Точка зору

ЯКОГО СОРТУ НАШІ ДІТИ?

Якось у одній з радіопередач почув розмірковування нового міністра освіти Петра Таланчука про освітянські перспективи в Україні. Нестандартне, живе відчуття проблем сьогодення викликало глибоку повагу до цієї людини. Однак синдром радянської школи уразив і нового міністра. Серед багатьох проблем однією з першочергових він визначив створення нових підручників.

Безперечно, нагальність вирішення цього питання не можна заперечувати. Проте для України, яка лише спинається на ноги, це не першочергова справа, навіть за умови, що в Міністерства освіти є багато грошей і паперу. Початок клубка треба шукати в зовсім іншій площині.

Мабуть, зайве доводити, що в тандемі учитель-підручник перше місце належить все-таки вчителю. На мій погляд, для того, щоб школа не отупляла й масово не зводила нашу талановиту молодь до посередності, необхідно відпускати не ціни, а... педагога з ланцюгів закомплексованих інструкцій і настанов. Вчительству треба допомогти збагнути, що покликання його — не цитувати й переказувати підручники, а творчо спілкуватися зі своїми вихованцями. Для духовно розкутого, мислячого педагога і «Короткий курс ВКП(б)» може бути посібником для певної теми. Не така вже й багата нині Україна, щоб мільйони комуністичних підручників викидати на смітник (хоч, безсумнівно, згодом викидати таки доведеться). Може, тим часом, поки готуються підручники з оновленим змістом, варто до старих додрукувати вкладки з поясненнями та істотними доповненнями?

Крім того, я порадив би Міністерству освіти налагодити терміновий випуск дешевих наочних засобів, посібників для навчання різним декоративно-прикладним видам мистецтва. На моє переконання, сучасну, часто реакційну, словесно-паперову школу необхідно круто повертати до перевіреної в світі методики «трійці», яка сприяє фізичному, художньо-практичному і музичному розвиткові дитини.

Суто радянська звичка ділити дітей на «білих» і «чорних» — обдарованих і необдарованих, звичайно, неоднозначна. Відрадно, що найбільш здібним взявся допомагати фонд «Обдаровані діти України». Але для Української держави, яку люблять порівнювати з Францією, турбота про одиниці не вирішить проблеми глобально. Мета вільної України — вільний розвиток кожної людини і дитини в першу чергу. Але що робити тим мільйонам дітей, яких доля не обдарувала добрим учителем-художником, проживанням поблизу культурного центру, увагою Фонду тощо? Яскравим прикладом турботи про таланти і сьогодні є Київська художня школа імені Т. Шевченка. Щороку її закінчує близько сотні молодих людей. І яка ж їх чекає перспектива? Приблизно 10—15 з них вступають до художнього інституту, а решта, по суті, талановиті безробітні. А якби ці дівчата й хлопці закінчили відповідні педагогічні курси, то з них вийшли б дуже потрібні керівники студій художнього дизайну, викладачі шкіл мистецтв тощо. Адже навіть столичним школам бракує педагогів художньо-прикладних предметів, а стан із цими предметами в провінції катастрофічний.

І ще про один «пріоритет» колишньої радянської школи. Мабуть, багатьом знайома дуже поширена в жіночих колах теза: «Мій і цвяха не вміє забити». Наша освіта масово пристосована лише до споживацького сприйняття знань, до того, щоб сидіти і слухати. Отже, наступним першочерговим завданням Міністерства освіти я вважав би впровадження системи різних майстерень в усіх навчальних закладах. До речі, досвідом такої роботи може поділитися Київська духовна семінарія. Там викладається курс церковно-прикладного дизайну. Школа духовних пастирів розуміє, що священикам не зайве вміти не тільки забити цвях, а й володіти основами гравюри, карбування, книжково-палітурною справою. Кілька років курс художнього дизайну викладають на факультеті культури і мистецтва Київського інституту культури.

У зливі нагромаджених проблем не забути б нам, що ми вихолостили в ряду поколінь християнську мораль, яка завжди благословляла людину на добро і працю. Нова українська національна школа, навчаючись чужому, повинна знайти свій стиль. Стиль, який попри інші особливості, зведе примус і пересортацію до мінімуму. Тоді й, можливо, однаково буде пошанований і розумний, дбайливий фермер, і сумлінний робітник, і талановитий науковець — увесь «соціальний букет суспільства», без гармонії якого неможливе здійснення цивілізованої держави.

Василь ВЕЧЕРСЬКИЙ,
старший викладач Київського інституту культури.

Наші першодруки

...др МИХАЙЛЮТА

...Є В ЧОРНОМУ

(ОПОВІДАННЯ)

...ників — видно, які мускулисті плечі й стрункі ...йшли горілку (лишилася з поминок дружини) ...кухлями.

...ра мавпо, дай чим закусити! — рявкнув Душ...на.— І одвернися геть... баньки повиколюю, ...ф,— попросив старшого в масці,— якщо цей ...тиме й далі, я йому харакірі зроблю!

...о дихав під стіною. Не міг збагнути, коли ввір...ги. Бач, дверей не зачинив за собою. Забув. ...пустошили три пляшки «Російської» і порозва...гами на дивані. Колготки на лицях позадирали ...після випивки диміли сигаретами.

...на взяла гріх на душу? — вжалив здогад Анто...ому ж відправляв, про гроші писав... Ні, не ...іна роками носить йому пенсію — під сто кар...ісяця. Вона бачить, куди він їх кладе... Ні, Зі...нна в чім — що новину по селу пустила».

...ав, мов перед стратою. Кривдно, що ці негідни...праву у власному його домі. Оскверняють осе...безсилий.

...ни молодиків дізнався: один з них, Вітяра, від...суворого режиму. Гвалтував школярок. Двоє ...ан і Унтер, чимось зобов'язані ватажкові і по...о. Либонь, і сюди вдерлися зі страху перед Ві...й нишпорили по всіх закапелках, озираючись ...і допитували старого на догоду Вітярі. Так зда...ові.

...че перехоплюючи думки Антона, різко повер...нув купу матюків і наказав:

...давай!

...стрижений під нулівку дебіл, схилився над Ан...в сигарету з одного кутка рота в другий.

..., жить хочеш?.. Я — добрий, дідуля, старень... Дідуля, га? А Душман тебе закопає, дідуля, і ...нає, гдє магілка тва-а-я...— Останні слова Ун...в проспівати.

...ки! — прохрипів Антон.— Душогуби.

...а він бушує! Що йому за це? Поставить у ку...ер боляче тицьнув старого пальцем у груди.— ...нога, ану марш у куток.

...оч.

...к, сказано. На ко-лі-на! Ти що, в ясла не ходив,

...еред фашистами не ставав!

...гори в праву скроню — замиготіли рожеві ме...ові. Черевиком — у живіт.

...Холодно спати на снігу. Не спиться.

— Сержант Остапенко! — шепоче взводний.

— Я.

— Мерзнете?

— Шинелька мокра, от біда.

— Пора. Прапор цілий?

— Цілий...

— Якщо навіть мене... глядіть... я вам як безпартійному комуністу...

— Винесемо, лейтенанте. Скільки бійців?

— Дев'ять. Двоє без зброї.

— Ходімте.

Німці почули. Уже й нейтральна ...а, а тут ... «хальт», «хальт»! і зразу ж: тра-та-та. Куле... придавив ...о землі. Міни — одна, друга наздоганяє. Антон випустив увесь диск по кулемету — вдавився.

— Хлопці, за мною, бігом! — голосно, щоб наші на передовій не побили.

Добігло троє. Лейтенанта Антон притягнув на собі. Полковий прапор здав куди слід...

— Шеф! А дідуля артист. Ротою командує, ги-ги-ги.— Унтер садонув старого носаком. Здоровий, натренований, він однією ногою притискував Антона до підлоги, як типовий гестапівець у типовому фільмі зі сценами катувань. — Ей, шеф! Одріж мені голову, але ця мавпа грошей не дасть.

— Розпори його піджак,— буркнув Вітяра.— І поїхали.

Унтер здер з Антона піджак. У внутрішній кишені видувався якийсь згорток. Полоснув ножем — випало два ордени Червоної Зірки.

— Харашо служив, дєд! — Вітяра хряснув каблуком по одному ордену, промазав. Другий раз, промазав.— Душман, ану присвіти.

Удвох із Душманом вони гупали по долівці, доки не повганяли ордени в щілини між дошками.

Тим часом Унтер зачепив налигач за гак у сволоці — колиска була колись там прикріплена — закрутив петлю. Гуртом вони стягли Антона на табуретку, зашморг обвив шию старого.

— Як у кіно, ги-ги-ги...— втішався Унтер.

— Давай гроші! — зарепетував Вітяра, задираючи голову до Антона.— Бо забереш їх на той світ із собою.

Антон вдихнув повітря, обвів грабіжників червоними очима, а вуста ворухнулися від усміху.

— Беріть,— вимовив ледь чутно,— там, за весільним портретом.

Всі троє кинулися до портрета, розчавили скло. Ззаду, де були складені скупі листи від синів, у кутику рами стриміла квитанція про перерахування до Фонду миру десяти тисяч карбованців. На штемпелі — вчорашнє число. Антон їздив у райцентр, там здав гроші, а телеграму вже надсилав із села.

— То ти ще й глузуєш, глузуєш?

Вітяра підскочив до старого, замірився полоснути ножем, а потім передумав, щосили вдарив по табуретці — полетіла в куток.

— У машину!

Днями в Міністерстві природи було підписано угоду про створення екологічного фонду «Асканія-Нова — барон Фальц-Фейн». Її підписали перший заступник міністра охорони навколишнього природного середовища В. Рибачук, президент Українського екологічного фонду О. Єсаулов, директор заповідника

СЕРЦЕ ЙОГО —...

Асканія-Нова В. Гавриленко і барон з князівства Ліхтенштейн Едуард Олександрович фон Фальц-Фейн, нащадок засновників заповідника.

Близько 200 років тому йо...

го предки... чини в У... Жовтневої... дині дове...

Перший... фонду —...

Верховна... у квітні цьо... ла Концеп... вої реформ... не тільки ... законів та у... дової систе... вання орган... прокуратури... тиції відпо... но-економіч... змін, що ві... льстві. Іде... рення судо... важливої і ... туції, незал... попередньо...

Судова е... дослідженн... зів, живих ... нізму под... зразків то... обставин с... бують спец... галузі нау... тецтва або... проводитьс... перебуваю... органів роз... ду в поряд... процесуаль... вом. і є с... бом доказу...

Сьогодні... зу в Украї... ким чином, ... редженість... Таке стано... зрозумілих... брак нален... ня Міністе... утримання ... установ су... які держав... 1923 році ... воохоронни...

Забезпеч... спертизу н... во-методич... ці установ... ли задовол... судову пра... їм кількіс... конкретних... вільних, ін... вах, бо на... тично ніко... ляла.

Та вихід... ди знаходи... держави г... незалежно... тизи в си... юстиції, т... дити самі ... ністерство ... Служба бе... во оборон... тільки орг... нання МВ... Їх же ек... тичних пі... тисяч експ... майже у ... вантаженос... нов Міні... Втім п. 10... раїни «Пр... бачає, що ... до своїх ... на проводі... лістичні ... теріалами ... кової діял... вати у в... рядку у... криміналі... слідчих ді... проведенн... тиз спеціа... жуть бути... цікавленос... справи.

Безумо... ва експер... слідчих ... істотно з... хищеності ... то, обвину... жливого ... тивного д... вин, що ... новлення ... ності її. ... галі забо... проведенн...

ТИТАРЕНКА.

й.

безпартійному

тут «хальт»,
вив до землі.
стив увесь диск
б наші на пе-
на собі. Полко-
ує, ги-ги-ги.—
тренований, він
як типовий ге-
тувань. — Ей,
ей не дасть.
а.— І поїхали.
й кишені виду-
випало два ор-
в каблуком по
ав.— Душман,
і, доки не пов-
сволоці — ко-
ив петлю. Гур-
орг обвив шию
дираючи голову
ою.
червоними очи-
за весільним
скло. Ззаду, де
рами стриміла
десяти тисяч
. Антон їздив
е надсилав із
оснути ножем,
ці — полетіла

Точка зору

ЯКОГО СОРТУ НАШІ ДІТИ?

Якось у одній з радіопередач почув розмірковування нового міністра освіти Петра Таланчука про освітянські перспективи в Україні. Нестандартне, живе відчуття проблем сьогодення викликало глибоку повагу до цієї людини. Однак синдром радянської школи уразив і нового міністра. Серед багатьох проблем однією з першочергових він визначив створення нових підручників.

Безперечно, нагальність вирішення цього питання не можна заперечувати. Проте для України, яка лише спинається на ноги, це не першочергова справа, навіть за умови, що в Міністерства освіти є багато грошей і паперу. Початок клубка треба шукати в зовсім іншій площині.

Мабуть, зайве доводити, що в тандемі учитель-підручник перше місце належить все-таки вчителю. На мій погляд, для того, щоб школа не отупляла й масово не зводила нашу талановиту молодь до посередності, необхідно відпускати не ціни, а... педагога з ланцюгів закомплексованих інструкцій і настанов. Вчительству треба допомогти збагнути, що покликання його — не цитувати й переказувати підручники, а творчо спілкуватися зі своїми вихованцями. Для духовно розкутого, мислячого педагога і «Короткий курс ВКП(б)» може бути посібником для певної теми. Не така вже й багата нині Україна, щоб мільйони комуністичних підручників викидати на смітник (хоч, безсумнівно, згодом викидати таки доведеться). Може, тим часом, поки готуються підручники з оновленим змістом, варто до старих додрукувати вкладки з поясненнями та істотними доповненнями?

Крім того, я порадив би Міністерству освіти налагодити терміновий випуск дешевих наочних засобів, посібників для навчання різним декоративно-прикладним видам мистецтва. На моє переконання, сучасну, часто реакційну, словесно-паперову школу необхідно круто повертати до перевіреної в світі методики «трійці», яка сприяє фізичному, художньо-практичному і музичному розвиткові дитини.

Суто радянська звичка ділити дітей на «білих» і «чорних» — обдарованих і необдарованих, звичайно, неоднозначна. Відрадно, що найбільш здібним взявся допомагати фонд «Обдаровані діти України». Але для Української держави, яку люблять порівнювати з Францією, турбота про одиниці не вирішить проблеми глобально. Мета вільної України — вільний розвиток кожної людини. І дитини в першу чергу. Але що робити тим мільйонам дітей, яких доля не обдарувала добрим учителем-художником, проживанням поблизу культурного центру, увагою Фонду тощо? Яскравим прикладом турботи про таланти і сьогодні є Київська художня школа імені Т. Шевченка. Щороку її закінчує близько сотні молодих людей. І яка ж їх чекає перспектива? Приблизно 10—15 з них вступають до художнього інституту, а решта, по суті, талановиті безробітні. А якби ці дівчата й хлопці закінчили відповідні педагогічні курси, то з них вийшли б дуже потрібні керівники студій художнього дизайну, викладачі шкіл мистецтва тощо. Адже навіть столичним школам бракує педагогів художньо-прикладних предметів, а стан із цими предметами в провінції катастрофічний.

І ще про один «пріоритет» колишньої радянської школи. Мабуть, багатьом знайома дуже поширена в жіночих колах теза: «Мій і цвяха не вміє забити». Наша освіта масово пристосована лише до споживацького сприйняття знань, до того, щоб сидіти і слухати. Отже, наступним першочерговим завданням Міністерства освіти я вважав би впровадження системи різних майстерень в усіх навчальних закладах. До речі, досвідом такої роботи може поділитися Київська духовна семінарія. Там викладається курс церковно-прикладного дизайну. Школа духовних пастирів розуміє, що священикам не зайве вміти не тільки забити цвях, а й володіти основами гравюри, карбування, книжково-палітурною справою. Кілька років курс художнього дизайну викладають на факультеті культури і мистецтва Київського інституту культури.

У зливі нагромаджених проблем не забути б нам, що ми вихолостили в ряду поколінь християнську мораль, яка завжди благословляла людину на добро і працю. Нова українська національна школа, навчаючись чужому, повинна знайти свій стиль. Стиль, який попри інші особливості, зведе примус і пересортацію до мінімуму. Тоді й, можливо, однаково буде пошанований і розумний, дбайливий фермер, і сумлінний робітник, і талановитий науковець — увесь «соціальний букет суспільства», без гармонії якого неможливе здійснення цивілізованої держави.

Василь ВЕЧЕРСЬКИЙ,
старший викладач Київського інституту культури.

СУДОВА ЕКСПЕРТИЗА ПОВИННА БУТИ НЕУПЕРЕДЖЕНОЮ

Верховна Рада України у квітні цього року обговорила Концепцію судово-правової реформи, яка передбачає не тільки прийняття нових законів та удосконалення судової системи, а й реформування органів розслідування, прокуратури, адвокатури, юстиції відповідно до соціально-економічних та політичних змін, що відбулись у суспільстві. Йдеться і про створення судової експертизи, як важливої і самостійної інституції, незалежної від органів попереднього розслідування.

Судова експертиза — це дослідження речових доказів, живих осіб, трупів, механізму події, порівняльних зразків тощо для з'ясування обставин справи, що потребують спеціальних знань у галузі науки, техніки, мистецтва або ремесла. Вона проводиться по справах, що перебувають у провадженні органів розслідування чи суду в порядку, встановленому процесуальним законодавством, і є самостійним засобом доказування.

Сьогодні судову експертизу в Україні організовано таким чином, що про її неупередженість годі й думати. Таке становище склалося із зрозумілих причин — через брак належного фінансування Міністерства юстиції на утримання науково-дослідних установ судових експертиз, які держава утворила ще у 1923 році за завданнями правоохоронних органів і судів.

Забезпечуючи судову експертизу необхідними науково-методичними розробками, ці установи з часом перестали задовольняти слідчу та судову практику потрібною їм кількістю експертиз по конкретних кримінальних, цивільних, інших судових справах, бо на це держава фактично ніколи кошти не виділяла.

Та вихід, як звісно, завжди знаходиться: не стало в держави грошей на розвиток незалежної судової експертизи в системі Міністерства юстиції, то її почали проводити самі замовники — Міністерство внутрішніх справ, Служба безпеки, Міністерство оборони. Так, на сьогодні тільки органи слідства і дізнання МВС проводять у своїх же експертно-криміналістичних підрозділах понад 70 тисяч експертиз щорічно, що майже у 4 рази більше навантаженості експертних установ Міністерства юстиції. Втім п. 10 ст. 10 Закону України «Про міліцію» передбачає, що міліція відповідно до своїх завдань зобов'язана проводити лише «криміналістичні дослідження за матеріалами оперативно-розшукової діяльності, забезпечувати у встановленому порядку участь спеціалістів криміналістичної служби у слідчих діях», а не доручати проведення судових експертиз спеціалістам, які не можуть бути вільними від зацікавленості у розслідуванні справи.

Безумовно, така кишенькова експертиза зручна для слідчих і дізнавачів, але істотно знижує гарантії захищеності особи (підозрюваного, обвинувачуваного) від можливого свавілля і необ'єктивного дослідження обставин, що впливають на встановлення її вини або відсутності її. Тому треба або взагалі заборонити залучати до проведення судових експертиз спеціалістів міністерств чи відомств, в систему яких входять органи, що збирають докази чи приймають рішення по даній справі, або надати захисту рівних прав з обвинуваченням щодо призначення судових експертиз, як це має місце у змагальному кримінальному процесі Англії та США.

Є ще одна важлива проблема. У зв'язку з новими економічними умовами господарювання до сфери судової експертизи вже фактично прилучилася велика армія експертів-підприємців, які з одного боку подають потрібну допомогу у забезпеченні правосуддя додатковою кількістю експертиз з кримінальних і цивільних справ, а з другого — їх робота без дотримання певних вимог може завдати шкоди інтересам того ж правосуддя. Наприклад, для того щоб займатися судово-експертною діяльністю професіонально, треба мати належну підготовку, знати сучасну методичну і нормативну базу судової експертизи, мати відповідні умови, що забезпечують збереження об'єктів дослідження (речових доказів) та інших матеріалів справи тощо. Та, на жаль, під час реєстрації підприємницьких структур місцева адміністрація цим питанням уваги не приділяє. А зареєстровано в Україні таких структур вже близько сорока. Тому на рахунку підприємницької судово-експертної діяльності, наприклад, науково-інженерного центру «Інфомнр» (місто Одеса), вже є викрадення у експертів двох кримінальних справ під час їх перевезення з Кіровограду поїздом, а в кооперативі «Луганськюрцентр» дві кримінальні справи згоріли в лісі разом з особистим автомобілем експерта. Крім того, відчуваючи свою недостатню професійну підготовку, підприємці вже після двох років роботи почали звертатися до Міністерства юстиції з проханням організувати для них навчання.

Такий стан справи вимагає введення ліцензування підприємницької судово-експертної діяльності, а також визначення її меж. Враховуючи, що підприємництво — це на власний ризик діяльність у даному випадку по наданню послуг з метою отримання прибутку, обачливо було б заборонити підприємцям проводити судові експертизи з кримінальних справ на стадії дізнання і попереднього слідства. Вважаю, що пояснень ця теза не потребує.

70-річний досвід роботи науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції свідчить, що наукову обгрунтованість та об'єктивність висновків судових експертиз найкраще забезпечують наукові працівники саме цих установ. Але брак фінансування проведення експертиз за завданнями правоохоронних органів і судів та необхідних виробничих площ для розміщення дослідницьких приладів і працівників істотно стримує розвиток цих установ. Не у кращому стані перебувають судово-медичні та судово-психіатричні експертні установи Міністерства охорони здоров'я. До того ж це міністерство переважно займається проблемами лікувально-профілактичного характеру, мудро вирішивши, що про долю судової медицини і судової психіатрії повинні дбати правоохоронні органи. На відміну від цивільної медицини Збройні сили України визнають, що судово-медична експертиза є складовою частиною медичного обслуговування особистого складу, та мають іншу проблему: в військових судово-медичних лабораторіях, підпорядкованих військово-медичному управлінню Міністерства оборони, проводяться дуже далекі від медицини дослідження: балістичні, почеркознавчі, трасологічні, автотехнічні, вибухових речовин тощо.

Окрім того, як у цивільних, так і у військових судово-медичних установах виникають «проблеми» етичного характеру по кримінальних справах щодо осіб, які є працівниками тієї ж служби (медичної, військової). Від цього правові наслідки для таких осіб здебільше хороші.

З усього видно, що судова експертиза, яка з початку свого існування формувалася в системі юстиції, навіть судово-медична і судово-психіатрична, поступово перебралась у відомчі квартири і втратила свою неупередженість. Проте в процесуальному законодавстві ця істотна зміна жодних наслідків не набула. Дивно, що мовчать з цього приводу наші шановні адвокати, які так наполегливо вибороюють розширення прав захисту саме на стадії розслідування кримінальних справ.

Закінчуючи своєрідне узагальнення, слід підкреслити своєчасність концептуального положення судово-правової реформи про здійснення в Україні судово-експертного забезпечення Міністерством юстиції як гаранта поновлення незалежної судової експертизи, неупередженої у своїх висновках. Великого значення у вирішенні цього питання набуває Закон України «Про судову експертизу», прийняття якого заплановано вже на перший етап проведення зазначеної реформи, та його матеріально-технічне забезпечення.

Валентина ПАЛИЙ,
заступник начальника управління організаційного забезпечення діяльності судів Мінюсту України, кандидат юридичних наук.

СЕРЦЕ ЙОГО — В АСКАНІЇ-НОВІЙ

Днями в Міністерстві природи було підписано угоду про створення екологічного фонду «Асканія-Нова — барон Фальц-Фейн». Її підписали перший заступник міністра охорони навколишнього природного середовища В. Рибачук, президент Українського екологічного фонду О. Єсаулов, директор заповідника Асканія-Нова В. Гавриленко і барон з князівства Ліхтенштейн Едуард Олександрович фон Фальц-Фейн, нащадок засновників заповідника.

Близько 200 років тому його предки переїхали з Німеччини в Україну. Але після Жовтневої революції його родині довелося емігрувати.

Перший внесок до цього фонду — сто тисяч доларів США — від барона. Ще по 500 тисяч карбованців виділили Мінприроди та УЕФ. Кошти фонду будуть використані для реконструкції парку та фамільного маєтку Фальц-Фейнів, що розташований в Асканії-Новій. Засновники фонду сподіваються, що надалі вдасться пожвавити міжнародне наукове співробітництво і туризм, який, до речі, є головним джерелом прибутків восьмидесятирічного Едуарда Фальц-Фейна.

Леонід ГАШИНЬ.

Чи знаєте ви!
«Літопис Червоної Калини»,

був заснований у 1929 році,
розстріляний більшовиками в 1939 р.,
відновлений — у 1991-му.
Виходить у Львові як двомісячник обсягом 15 друкованих аркушів.

«ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ» — ЦЕ:

- історія України від найдавніших часів до наших днів;
- історія українського війська;
- історія українських визвольних рухів;
- краєзнавчі нариси про міста і села України;
- археологічні та етнографічні дослідження;
- стрілецькі популярні пісні;
- життєписи видатних українців;
- сучасні національні проблеми;
- історичні повісті та оповідання для молоді.

«ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ» —

найцікавіший популярний історико-краєзнавчий журнал
і найдешевший серед інших видань —
лише 180 крб. на рік.
Наш індекс за каталогом періодичних видань України — 74284.

РОМЕНСЬКИЙ ЗАВОД
«ПОЛІГРАФМАШ»
ПРОПОНУЄ ПРИДБАТИ
ЗА ПРЯМИМИ ЗВ'ЯЗКАМИ

ПАПЕРОРІЗАЛЬНІ МАШИНИ для різання стосів паперу всіх сортів, книг, брошур, журналів та інших м'яких листових матеріалів.

одноножові:
БР-82 максимальний формат стосу, мм 820×820
БР-125 1250×1250
БР-139 1390×1390
2 БР-47 (ручна) 470×470
триножова:
3 БРТ-125/450 (напівавтомат) 80×150—315×450

Машини оснащені гідроприводом механізму притиску зі слідкуючим пристроєм, фотозахисним пристроєм зони різання (крім 2 БР-47), а машини БР-82 і БР-125 — електронною індикацією положення подавача. Машини БР-125 і БР-139 можна оснащувати програмним управлінням вітчизняного або італійського виробництва, яке підвищує продуктивність машини до 300%.

ПИЛОРАМИ УЛ-63 з найбільшим діаметром розпилювання деревини 530 мм.

РУЧНІ НОЖІВКОВІ ПОЛОТНА ПО МЕТАЛУ, розмір яких 315×13×0,65 мм, матеріал — сталь Х6ВФ.

Наші реквізити: 245907, Сумська обл., м. Ромни, вул. Залізнична, 143; телефони: 2-17-34, 2-16-17; телетайп: 17-45-11 «БУМРЕЗ».

УКРДІПРОПОБУТ • УКРГИПРОБЫТ

ОПТИМАЛЬНОЕ РЕШЕНИЕ ВАШИХ ПРОБЛЕМ

ТЕХНОЛОГИЯ—
ПРОЕКТИРОВАНИЕ

ЭКОНОМИЧЕСКИЕ
ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ
РЕШЕНИЯ

НА ОСНОВАНИИ НАШЕГО 30-ЛЕТНЕГО ОПЫТА МЫ ПРЕДЛАГАЕМ СЛЕДУЮЩЕЕ:

проектирование и техперевооружение прачечных, химчисток, банно-оздоровительных комплексов с русскими парилками, центров бытовых услуг, фабрик по ремонту и изготовлению мебели, котельных, малых предприятий переработки сельскохозяйственной и пищевой продукции, стройиндустрии, авторемонтных предприятий в быстромонтируемых и других зданиях.

В кратчайшие сроки выполняем изыскания и проекты газоснабжения из стальных и полиэтиленовых труб.

Гарантируем полную очистку стоков гальваники, крашения, СПАВ, СОЖ и других по экологически чистой технологии.

Возможна поставка основного оборудования.
310180, г. Харьков-180, ул. Отакара Яроша, 9-а.
Тел. 32-00-74.

Видавництво «ДНІПРО»
разом з Міжнародним фондом
«ВІДРОДЖЕННЯ»

розпочинає випуск серії видань, до якої ввійдуть базові посібники західних авторів з питань економіки, політології, державного управління, філософії, історії, літератури, а також оригінальні твори українських авторів у цих галузях.

Запрошуємо до співпраці фахівців та перекладачів, що мають досвід роботи над такими виданнями.

З пропозиціями просимо звертатися за адресою: 252601, Київ-МСП, вул. Володимирська, 42, видавництво «Дніпро», кім. 13.

Тел. 225-50-41, Логвиненко Олекса Потапович.

БУДІВЕЛЬНО-МОНТАЖНЕ УПРАВЛІННЯ № 11 виробничого об'єднання «Укргазбуд» оголошує набір робочих кадрів для постійної роботи в нашому управлінні за спеціальностями:

БРИГАДИРИ-ГАЗОРІЗАЛЬНИКИ;
ЕЛЕКТРОЗВАРНИКИ 5—6 РОЗРЯДІВ;
МАШИНІСТИ-ТРУБОУКЛАДАЧІ;
МАШИНІСТИ ЕКСКАВАТОРА;
МАШИНІСТИ БУЛЬДОЗЕРА;
МАШИНІСТИ КОМПРЕСОРА;
ТРАКТОРИСТИ;
МАШИНІСТИ К-700;
АВТОКРАНІВНИКИ;
МАШИНІСТИ ОЧИСНИХ КОМБАЙНІВ;
ДИЗЕЛЬНИКИ;
ВОДІЇ КАТЕГОРІЇ «Г»;
СЛЮСАРІ-РЕМОНТНИКИ.

БМУ-11 в/о «Укргазбуд» виконує роботи по будівництву трубопроводів на території України, робота ведеться вахтовим методом. Заробітна плата відрядно-преміальна. Середня заробітна плата 15 тисяч крб. на місяць і вище. Робітники управління мають можливість виїзду для роботи за кордоном.

ЗВЕРТАТИСЯ ЗА АДРЕСОЮ: м. Київ-61, вул. Патріотів, 96, БМУ-11 в/о «Укргазбуд».

Довідки по телефону: 483-61-44.

ВСЕ ПРО УКРАЇНУ І УКРАЇНЦІВ ДІАСПОРИ ДІЗНАЄТЕСЬ ВИ, ПЕРЕДПЛАТИВШИ ГАЗЕТУ «ВІСТІ З УКРАЇНИ»

«ВІСТІ З УКРАЇНИ» — позапартійне видання, що понад усе ставить інтереси України та її народу.

Розповсюджується в 49 країнах світу.

Крім оригінальної інформації з політичного життя, економіки, культури, історії, «Вісті з України» друкують на своїх сторінках комерційні об'яви. Вашою рекламою, опублікованою в нашому виданні, неодмінно скористаються підприємці США, Канади, Польщі, Австралії, Аргентини, Бразилії, Німеччини, Англії та інших країн.

Ви хочете влаштуватись на роботу в іншій країні, розшукати за кордоном своїх родичів або знайти друга чи вірного супутника в житті, за походженням українця?

Вам допоможуть у цьому «Вісті з України».

Отже, не баріться з передплатою! Оформити її ви можете в будь-якому відділенні «Союздруку», що поблизу Вас.

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА НА РІК — всього 84 карбованці.
ІНДЕКС НАШОГО ВИДАННЯ 60950.

СВЕТЛОВОДСКИЙ ЗАВОД МЕТАЛЛОКОНСТРУКЦИЙ

реализует в розничную продажу отопительные водогрейные котлы мощностью 16 квт в комплекте (при желании потребителя) с конвекторами «Универсал» для теплоснабжения зданий, сооружений и индивидуальных домов строительным объемом 250 м³ по наружному обмеру.

Котлы комплектуются узлами и деталями для работы как на твердом, так и на газообразном топливе.

В топке может сжигаться антрацит, каменный уголь, дрова и природный газ.

Габаритные размеры котла в мм 750×480×1140, масса — 160 кг, розничная цена на 01.09.92 г. — 9000 рублей.

Конвекторы «Универсал» легки, прочны, гигиеничны, а высокие эстетические и эргономические качества позволяют применять их в современных зданиях с повышенными требованиями к интерьерам помещений. Двухцветная окраска придает им аккуратный, привлекательный вид. Изготавливаются тепловой мощностью от 0,7 до 1,5 квт и реализуются в неограниченном количестве.

Конвектор 1,049 квт стоимостью 1698 рублей по теплообмену эквивалентен чугунному радиатору из семи секций, стоимостью 2800 рублей.

Справки по адресу:

г. Светловодск Кировоградской обл., ул. Егорова, 83.

Тел. 2-17-63.

ПРИЛУЦЬКИЙ РАДГОСП-ТЕХНІКУМ

оголошує прийом студентів на заочне відділення на базі середньої школи на 1993 навчальний рік на відділи: гідромеліорація, землевпорядкування, електрифікація сільського господарства.

Технікум готує без відриву від виробництва техніків-гідротехніків, техніків-електриків, техніків-землевпорядників.

Термін навчання 4 роки 10 місяців.

Для вступу потрібно подати такі документи:

1. Заяву на ім'я директора технікуму.
2. Документ про середню освіту (оригінал)
3. Медичну довідку (Ф-086-У)
4. Виписку з трудової книжки чи книжки колгоспника
5. 4 фото (розміром 3×4)

Вступники складають екзамени: українська чи російська мова (диктант), математика (усно)

Вступники, які мають у документі про освіту оцінки «5» і «4», зараховуються в технікум без екзаменів.

Заяви приймаються до 30 листопада 1992 року.

Адреса технікуму: **251350 м. Прилуки, Чернігівська обл., вул. Леніна, 178. Заочне відділення.**

Грає один з найсильніших жіночих баскетбольних клубів Європи — «Динамо» (Київ). Фото Миколи БОЧКА.

Футбол, друга ліга

ЗМІНА ЛІДЕРА

Цікава інтрига закручується у чемпіонаті країни серед команд другої ліги. Здавалося, що позиції черкаського «Дніпра» будуть непохитними, але варто було йому поступитися в Одесі «Чорноморцю-2», у якого прокинувся смак до перемог, як ситуація в турнірній таблиці змінилася.

На першу сходинку піднялася кіровоградська «Зірка», яка вдома подолала київську «Оріяну» — 1:0. Цей гол з пенальті на 82-й хвилині провів Паламарчук.

Обійшов «Дніпро» і краснопільський «Явір», який легко переграв «Дружбу» — 4:0. У господарів знову відзначився досвідчений Лазарко, який провів два м'ячі (4 та 40 хвилини). Ще по одному забили Рубанчук і Самолюк.

Великий рахунок зафіксовано і в Донецьку, де «Шахтар-2» приймав «Азовець». І в цьому матчі рахунок відкрив досвідчений футболіст Братчиков (10), згодом Барабаш і Жигулін провели ще по м'ячу, а у другому таймі відзначились Барабаш (49) і Тищенко (60). Гості спромоглися відповісти лише одним голом Єфремова (31). Отже, 5:1. Дуже шкода, що маріупольська команда знову залишилася поза увагою у великому футбольному місті. Невже доведеться «Азовцю» перебиратися у перехідну лігу?

У Дрогобичі відбувся принциповий матч між сусідами по турнірній таблиці — «Галичиною» і «Меліоратором». Кінашенку, який з Мукачевого переїхав до Дрогобича, вдалося на 27-й хвилині забити красивий гол. У другому таймі Малець за три хвилини до свистка закріпив успіх «Галичини» — 2:0.

Результати інших матчів такі: «Вагонобудівник» — «Бажановець» — 3:1, «Чорноморець-2» — «Дніпро» — 2:1, «Дністер» — «Титан» — 3:1, «Хімік» — «Кристал» — 1:0, «Газовик» — «Чайка» — 4:1.

Отже, лідирує «Зірка» — 12 очок, у «Явора» — 11, «Чорноморця-2» — 2 і «Дніпра» — по 10.

Матчі десятого туру відбудуться 8 жовтня.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Футбол

У НОВІЙ РЕДАКЦІЇ

Як відомо, в Женеві минулої п'ятниці відбулося жеребкування другого етапу європейських кубкових турнірів з футболу. Вже після цього УЄФА внесла певні зміни, які продиктовані інтересами телебачення та безпеки, мета яких — уникнути великої кількості матчів в одному регіоні, в один і той же день.

Ось який остаточний варіант жеребкування:

Кубок чемпіонів. 1/8 фіналу. **«Сьон»** (Швейцарія) — «Порто» (Португалія), «Брюгге» (Бельгія) — «Аустрія» (Відень, Австрія), «Динамо» Бухарест, (Румунія) — «Олімпік» (Марсель, Франція), «Глазго Рейнджерс» (Шотландія) — «Штутгарт» (Німеччина) або «Лідс Юнайтед» (Англія) — вони мають зіграти між собою третій додатковий матч на нейтральному полі, «Слован» (Братіслава, ЧСФР) — «Мілан» (Італія), АЕК (Афіни, Греція) — ПСВ (Ейндховен, Нідерланди), «Гетеборг» (Швеція) — «Лех» (Познань, Польща), ЦСКА (Москва, Росія) — «Барселона» (Іспанія).

Кубок кубків. 1/8 фіналу. «Трабзонспор» (Туреччина) — «Атлетіко» (Мадрид, Іспанія), «Орхус» (Данія) — «Стяуа» (Бухарест, Румунія), «Адміра-Ваккер» (Австрія) — «Антверпен» (Бельгія), «Люцерн» (Швейцарія) — «Фейеноорд» (Роттердам, Нідерланди), «Вердер» (Бремен, Німеччина) — «Спарта» (Прага, ЧСФР), «Монако» (Франція) — «Олімпіакос» (Пірей, Греція); «Парма» (Італія) — «Боавішта» (Порту, Португалія), «Спартак» (Москва, Росія) — «Ліверпуль» (Англія).

Кубок УЄФА. 1/16 фіналу. «Реал» (Мадрид, Іспанія) — «Торпедо» (Москва, Росія), «Торіно» (Італія) — «Динамо»» (Москва, Росія), **«Андерлехт» (Брюссель, Бельгія) — «Динамо» (Київ, Україна)**, «Наполі» (Італія) — «Парі Сен-Жермен» (Франція) або ПАОК (Салоніки, Греція), «Вітесс» (Арнем, Нідерланди) — «Мехелен» (Бельгія), «Кайзерслаутерн» (Німеччина) — «Шеффілд Уенсді» (Англія), «Боруссія» (Дортмунд, Німеччина) — «Селтік» (Глазго, Шотландія), «Айнтрахт» (Франкфурт-на-Майні, Німеччина) — «Галатасарай» (Стамбул, Туреччина), «Харт ов Мідлоушн» (Шотландія) — «Стандард» (Льєж, Бельгія), «Осер» (Франція) — КБ «Копенгаген» (Данія), «Панатінаїкос» (Афіни, Греція) — «Ювентус» (Турін, Італія), «Бенфіка» (Лісабон, Португалія) — «Вац Іззо» (Угорщина), «Фенербахче» (Стамбул, Туреччина) — «Сігма» (Оломоуц, ЧСФР), «Рома» (Італія) — «Грассхопперс» (Цюріх, Швейцарія), «Вікторія» (Гімараеш, Португалія) — «Аякс» (Амстердам, Нідерланди), «Фрем» (Копенгаген, Данія) — «Реал» (Сарагоса, Іспанія).

«Зірки» світового спорту

Слова дотримала

Чотири роки тому Елен ван Ланген, граючи в нідерландському футбольному клубі «Одензал куік -20» (вона — нападаюча, дуже швидко бігала), мріяла про світову славу. Однак зрозуміла, що жіночий футбол навряд чи в найближчому майбутньому буде включено до олімпійської програми, і вирішила перекваліфікуватися.

Елен звернулася до тренера... з легкої атлетики Франса Туїса з проханням зробити з неї олімпійську чемпіонку.

— У якій дисципліні? — запитав тренер.

— А все рівно, — відповіла спортсменка. — Можливо, з бігу?

— Щоб стати чемпіонкою, треба знайти й хорошого менеджера, — продовжував Туїс. — Я побалакаю з тренером Йосом Херменсом, який добре відомий у нас. Тоді й вирішимо.

— Я не жартую, — парирувала Елен. — Я все одно стану олімпійською чемпіонкою, хоча ви мене й не берете до своєї групи...

Так усе починалося. Елен все ж знайшла тренера і бігала захоплено, наполегливо підвищуючи швидкість. Сьогодні вона володіє золотою медаллю Олімпіади в Барселоні з бігу на 800 метрів (1 хвилина 55,54 секунди). Після перемоги Елен нагадала Туїсу їхню першу розмову і те, як він відмовився від неї. А виходить, даремно!

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Баскетбол. Кубок європейських чемпіонів. Жінки. «Динамо» (Київ, Україна) — «Зоря» (Стара Загора, Болгарія) — 82:70. Це був повторний поєдинок. А в першому, як відомо, теж гору взяли українські спортсменки — 110:89. Вони й продовжать боротьбу за почесний приз

Футбол. Міністр спорту Франції Фредерік Бреден звернувся до екс-шефа національної футбольної збірної Мішеля Платіні з пропозицією очолити — спільно з колишнім президентом Федерації футболу Франції Фернаном Састором — Організаційний комітет чемпіонату світу з футболу-98, який пройде у Франції.

Як стало відомо, бюро Федерації футболу України відлучило від обслуговування матчів національного чемпіонату інспектора зустрічі «Динамо» (Київ) — «Шахтар» (Донецьк) Віктора Бєлькова. Причина — завищення оцінки арбітру матчу.

Хокей на траві. Наближається до завершення перший національний чемпіонат серед жіночих клубів. Залишилося зіграти заключний тур, але чемпіон вже відомий. Ним став «Колос» з Борисполя. Команду очолюють Тетяна Жук та Віктор Щегель. А здобули «золото»: Олена Разутова, Валентина Цибулько, Зоя Валуйська, Катерина Михайлова, Марина Горохова, Анжела Іванова, Людмила Сумцова, Ірина Князєва, Лариса Гуда, Світлана Калініна, Майя Михайлович, Тетяна Жураковська, Олена Білоус, Леся Охота, Ольга Соловей.

Хокей. Чергові матчі розіграшу Кубка МХЛ хокеїсти київського клубу «Сокіл-Ескулап» проводили в Мінську, де їхнім суперником було місцеве «Динамо». У першому поєдинку в додатковий час гору взяли господарі — 3:2. А наступного вечора перемогу святкували вже спортсмени з України — 3:2.

Волейбол. Чемпіонат України. Вища ліга. Становище команд після першого туру. «Шахтар» (Донецьк), «Динамо» (Луганськ) — по 5 очок з 5 можливих, «Торпедо» (Одеса) — 4, «Азот» (Черкаси), Локомотив» (Харків), «Локомотив» (Київ), «Надзбруччя» (Тернопіль) — по 3, «Ремтехсільмаш» (Вінниця) — 2, «Підшипник» (Луцьк) та «Буревісник» (Чернігів) — по 1, «Промінь» (Рівне) і «Спортсервіс» (Сімферополь) — по 0.

Телебачення

ЧЕТВЕР

8 ЖОВТНЯ

І ПРОГРАМА УТ

12.05 Д. Міщенко. «Княжна Чорна». Вистава Чернігівського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка. У перерві — 13.00 УТН.
16.00 УТН.
16.05 Для дітей. Веселка.
16.35 Фізико-математична школа. Конічні перерізи. Передача 1.
17.05 Документальний телефільм «Вперед! Вперед! Синголи!».
17.35 Колиска. Передача 3.
18.05 Музичний фільм «Шкільна оперета».
18.25 Одеса — рідне місто моє.
19.00 УТН.
19.10 Співає В. Пивоваров.
19.30 Наше коло.
20.30 Науково-популярний фільм «Таємниця скарбу гетьмана Полуботка».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 ДНІПРО.
21.35 Хроніка МВС.
21.50 Молодіжна студія «Гарт». У перерві — 22.50 УТН.
0.05 Фільм-балет «Ольга».

І КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

8.00 Новини.
8.20 «Відроджений дзвін». Документальний телефільм.
8.30 Урочисте богослужіння, присвячене пам'яті Преподобного Сергія, ігумена Радонежського і всія Русі Чудотворця.
12.30 Кінозамальовка.
12.35 «Станційний доглядач». Художній телефільм.
13.40 Прем'єра документального телефільму «Стежка для двох».
14.00 Новини (з сурдоперекладом).
14.20 Телемікст.
15.10 Уолт Дісней представляє...
16.00 Прем'єра документального телефільму «Култукські старі».
16.40 Міждержавний телеканал «Останкіно» представляє: «КРИК: культура, розслідування і коментар».
17.00 Новини.
17.20 ...До шістнадцяти і старші.
18.00 Прем'єра публіцистичного циклу «Вагон-03». Передача 3.
18.30 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
19.15 Максима.
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Лото «Мільйон».
21.10 До 100-річчя від дня народження М. Цветаєвої. «Час учнівства».
21.50 Воєнне ревю.
22.15 В гостях у Мусліма Магомаєва.
23.00 Новини.
23.25 Кіно до запитання

КАНАЛ «РОСІЯ», ІІ ПРОГРАМА УТ

10.20 Тема з варіаціями. Дім друзів.
10.50 Золота шпора.
11.20 Дозвілля. ТБ-ательє.
11.35 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара», 82 серія.
12.25 Мульти-пульти.
12.35 Т.ІН.КО.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Із залу Конституційного суду Росії.
15.00 Вчитися ринку.
15.30 Пілігрим.
16.15 Там-там-новини.
16.30 Російська енциклопедія. Сергій Радонежський. Фільм 3.
17.00 Кіпрас Мажейка. Репортажі з НАТО.
17.30 Парламентський вісник.
17.45 Співає В. Манолов.
18.00 На шостій сесії Верховної Ради України.
19.00 Київська панорама.
19.20 Домашній екран. Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 84 серія.
20.10 На шостій сесії Верховної Ради України.

4 (ОСВІТНЯ) І СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

10.20 — Перший тайм. 10.35 — День відкриттів. П. 2. 11.05, 18.15 — Бізнес — нові імена. 11.20 — Музей-садиба «Полєново». Ч. 2. 12.05 — Перспектива (англ. мова). 12.35, 19.15 — Відеорама. 12.50 — Театральний роз'їзд. Людський голос. 13.10 — Сигнал. 15.00—18.15 — Тет-а-тет. 15.00 — Худ. фільм «Ведмежа». Комедія. 16.30 — Мульт. 16.40 — Худ. фільм «Вбивство». Бойовик. 18.30 — Ретро-КВН. 19.30 — Тет-а-тет. 19.30 — Мульт. 20.00 — Телефільм «Втілення мрії». 15 с. 20.25 — Худ. фільм «Привиди у замку Шпессарт». Комедія. 21.55 — Музика. 22.10 — «Схований ворог». Худ. фільм. Фантастика-бойовик.

ГОЛОС УКРАЇНИ

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34.

Рукописів не повертаємо.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 453224

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311191.